

Bakalářská práce

2012

Hana Medlínová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOVICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PŘEKLADATELSKÁ PROBLEMATIKA NA STRÁNKÁCH
ČASOPISU NAŠE ŘEČ**

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Králová, CSc.

Autor práce: Hana Medlínová

Studijní obor: Filologie – Španělský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2012

Prohlášení o původnosti práce:

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 30. května 2012

.....
Hana Medlínová

Poděkování:

Ráda bych poděkovala prof. PhDr. Janě Králové, CSc., za její trpělivost, cenné rady a odborné vedení v průběhu mé práce. Dále bych ráda poděkovala Daríu Gómézovi za prostudování a připomínky ke španělskému resumé.

ANOTACE:

Na základě studia odborné literatury jsem vymezila místo časopisu Naše řeč mezi odbornými jazykovědnými časopisy. Zaměřila jsem se na zastoupení překladatelských témat v jednotlivých číslech časopisu, a to jak z hlediska časového, tak z hlediska příslušných filologických oblastí. Provedla jsem klasifikaci i s ohledem na uplatnění jednotlivých žánrů (články, posudky a zprávy, drobnosti, hovorna) i autorských osobností, u kterých jsem sledovala i to, zda překladatelská tematika v časopisu Naše řeč byla pouze nahodilou součástí jejich díla, nebo zda se této problematice věnovali či věnují systematicky. Do práce jsem zahrnula i rozsáhlejší španělské resumé.

ANNOTATION

Based on the study of specific literature, I define the position of the Naše řeč magazine between specialised linguistic journals and magazines. I concentrated myself on the topics of translations in the individual issues of the magazine from the periodical and philological points of view. I classified types of genres (articles, reviews and messages, details, call box) and famous author characters in whose cases I observed if the translation topics were only circumstantial or if they dedicated themselves systematically to that issue. In my work I also included an extensive resume in Spanish.

OBSAH

PŘEDMLUVA	8
1. ÚVOD.....	8
2. NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ČESKÁ PERIODIKA.....	11
2.1 Úvod k českým periodikům	11
3. ČASOPIS NAŠE ŘEČ	13
3.1 Historie	13
3.2 Vydání	15
3.3 Transformace	15
3.4 Fakta vztahující se k časopisu	16
4. PŘEKLADATELSKÁ PROBLEMATIKA NA STRÁNKÁCH ČASOPISU NAŠE ŘEČ	24
4.1 Úvod do překladatelské problematiky.....	24
4.2 Autoři související s překladatelskou problematikou.....	25
4.3 Jazykové zastoupení na překladatelské téma	26
4.4 Příspěvky na překladatelská témata.....	28
5. ZÁVĚR	40
6. RESUMÉN	40
7. POUŽITÁ LITERATURA	47
8. SEZNAM TABULEK	48
9. SEZNAM PŘÍLOH	48

Předmluva

Zpracovala jsem bakalářskou práci s celkovým počtem 72 362 znaků (bez příloh), rozdělenou do osmi kapitol. Součástí je vzhledem k mému studijnímu oboru i španělské resumé. Práce je rozdělena na část teoretickou, ve které shrnuji veškeré poznatky potřebné k dalšímu zpracování, a část praktickou, v níž se nachází pro lepší názornost řada tabulek a grafů vytvořených ze shromážděných údajů. Dále jsem připojila i několik zajímavých příloh. Tato práce by měla posloužit široké veřejnosti, jelikož není odborně zaměřena, kromě již zmíněného resumé.

1. Úvod

Bakalářská práce se zabývá překladatelskou problematikou na stránkách časopisu Naše řeč. Jejím cílem bylo zanalyzovat periodikum jako celek a dále více specifikovat danou problematiku z hlediska jazykového, tematického a jiného zastoupení. Její důležitou součástí je řada dat týkajících se tématu, pro snadnější pochopení uspořádána do přehledných tabulek, grafů a poté taktéž okomentována.

Pro úspěšné směřování a následné zpracování mé bakalářské práce bylo nejdůležitější vyhledat veškerou literaturu a postupně z ní správně čerpat. Nejvýznamnějším zdrojem se pro mne stala kniha Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky. Kniha je velmi dobře zpracována a pro mou práci byla patřičným přínosem. Díky informacím z ní čerpaných bylo možné vypracovat přehled autorů a prací spojených s časopisem Naše řeč. Tyto údaje se daly velmi dobře rozšířit a dále jsem mohla řadu témat zanalyzovat více do hloubky. Do své práce jsem zařadila i údaje z historie Naší řeči, například to, kdo z autorů do ní přispíval opakovaně nebo o kom se opakovaně psalo. Tím se mi podařilo docílit toho, že jsem alespoň zjistila, které osoby jsou pro náš překladatelský svět opravdu důležité. Někteří význační autoři ovšem zemřeli před rokem 1917 (rok, kdy Naše řeč oficiálně začala publikovat), a tudíž sami do časopisu přispívat nemohli, proto jsem vyhledala řadu informací s touto skutečností souvisejících a část z nich jsem do práce zahrnula. Zmiňuji mnoho jmen z historie a současnosti obecné i překladatelské lingvistiky. Nachází se zde i několik výňatků ze životopisů těch nejdůležitějších lingvistických person. I v této fázi mi kniha Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky velmi pomohla, jelikož jsou v ní uvedeny životopisy většiny důležitých lingvistů. Téměř jsem nemusela hledat potřebné informace v další

literatuře, kromě Biografickobibliografických medailonků českých lingvistů: bohemistů a slavistů, jež jsou přístupné v online podobě. Další výhodou této knihy je mimo jiné i to, že jsou u děl autorů uvedeny i jejich celé názvy, což mi napomohlo k tomu, abych zpracovala překladatelská témata, na která se obvykle psalo a která jsem pak mohla opět dále porovnat mezi sebou.

Druhým pro mne důležitým zdrojem byly samozřejmě webové stránky Naší řeči, lépe řečeno její online archiv, jenž sice není doposud kompletní, ale pro mé účely byl naprosto dostačující. Nejprve jsem se snažila celé periodikum samozřejmě poznat, a proto jsem si všímala základních informací. Zpracovala jsem jakousi statistiku počtu vydaných článků na překladatelské téma za jednotlivá léta, aby si čtenář, jehož zajímá vývoj časopisu, mohl udělat svůj vlastní úsudek o periodiku a zároveň mohl poznat jeho historii z poněkud jiného úhlu pohledu. Následně jsem se již věnovala pouze samotné překladatelské problematice, vyhledala jsem v archivu veškeré články s ní související, postupně je seřadila, nejprve chronologicky a poté abecedně dle jmen autorů. Tyto seznamy jsou přiloženy k práci jako přílohy. V této fázi jsem objevila několik nedostatků týkajících se například chybného označení článků. Ve vyhledávači se několikrát objevily názvy ročníků, které se neshodovaly po otevření článků s označením uvedeným na jeho konci. Jsou to sice drobné chyby a detaily, ale i přesto mohou být pro laika matoucí. Opět jsem se snažila čerpat co nejvíce užitečných informací, a proto jsem vyrobila i přehledy týkající se článků a jednotlivých autorů, dokonce i jejich pohlaví. Sledovala jsem celkový vývoj překladatelské problematiky, kolik mužů a žen se zabývalo překladatelskými tématy, kolik článků tito autoři napsali, jakého rázu byly jejich práce i to, kolik bylo vydáno překladatelských prací za jednotlivé roky či desetiletí a kolik jich Naše řeč vydala celkově. Pátrala jsem v archivu rovněž po tom, zda titíž autoři přispívali i na jiná témata než jen na ta překladatelská, avšak má zjištění byla nedostačující. Vyhledávač často autory nevyhledal anebo vyhledal pouze některé, což pro následnou kompletaci všech údajů a pro jejich celistvost jaksí nebylo možné. Po pečlivém prostudování těchto primárních podkladů jsem zhlédla veškeré články týkající se překladatelského tématu, abych byla schopná proniknout hlouběji do celé problematiky.

Mým třetím, ovšem stejně tak důležitým, pramenem byly články z jednotlivých periodik. Většinu článků nebyl problém v archivu či v knihovně nalézt, i když pátrání po nich zabrala občas hodně času. Některé články ovšem k nalezení nebyly a musela jsem psát přímo do redakcí, zda by bylo možné je poslat, jako v případě časopisu

Češtinář. Vždy mi vydavatelé časopisů vyšli vstříc a nebyl problém se získáním jednotlivých článků a za to jim patří můj velký dík. Z těchto článků jsem si musela vybrat a následně sjednotit pouze to nejdůležitější, jelikož ač se to na první pohled nezdá, témata autorů se v některých případech shodují. Historie časopisu Naše řeč byla velmi frekventovaným tématem.

Po shromáždění a utřídění všech podkladů jsem již mohla začít se samotným vypracováváním práce, kterou jsem rozdělila do několika částí. V mé práci se nachází řada údajů, jež si každý laik může zjistit sám, ovšem trvá to spoustu času a úsilí, a pokud daná osoba nezná celistvou problematiku, získané údaje pro ni mohou být poněkud matoucí. Proto věřím, že má práce bude sloužit jako dobrý podklad pro získání základního přehledu nebo i pro další zpracování a vývoj osob zabývajících se translatologií.

2. Nejvýznamnější česká periodika

2.1 Úvod k českým periodikům

V příspěvku Radoslava Večerky [11] se můžeme dočíst, že jeden z prvních časopisů zabývající se českým odborným jazykem byl časopis několikrát vydaný Josefem Dobrovským v 18. století. Poté se bohemistice začal věnovat i Časopis Společnosti vlasteneckého Musea v Čechách od roku 1827. Jeho název se několikrát změnil a v roce 1923 byl přijat název Časopis Národního musea. Dlouho to byl jedinečný periodický orgán, který přinášel příspěvky k historii i k současnosti českého jazyka, dále pak k mluvnici, pravopisu i slovní zásobě. Vznikaly také časopisy regionální jako například Časopis matice moravské, později přejmenovaný na Sborník Matice moravské, nebo Vlastivědný věstník moravský vydaný muzejním spolkem v Brně roku 1946. Naším nejstarším časopisem specializovaným na filologii jsou Listy filologické a pedagogické, vycházející od roku 1874. Zpočátku se věnoval i filologii slovanské. Starší literaturou se zabýval konzervativní časopis České museum filologické. Filologii slovanskou, germánskou a románskou bychom mohli najít v Časopise pro moderní filologii. Ten se více věnoval současnému jazyku, a to i pravopisu a jeho problematice. Od 60. let jsou jeho hlavní tematikou pouze západoevropské jazyky, tudíž ne slavistika a bohemistika.

V období první světové války byla snaha udržet a pozvednout český jazyk. Od roku 1917 vydávala Třída pro jazykozpyt a literární dějepis ČAVU (České akademie věd a umění) v redakci Františka Bílého, Emila Smetánky, Jaroslava Vlčka a Josefa Zubatého časopis Naše řeč. Jelikož si za války lidé chtěli zachovat svou identitu i rodnou řeč, začal se soustředit výhradně na spisovný jazyk a pravopis. Naše řeč se po první světové válce stala orgánem akademického Ústavu pro český jazyk. V roce 1935 začal být vydáván další časopis nesoucí název Slovo a slovesnost. Věnuje se hlavně spisovnosti, kultuře jazyka, vyjadřování a jazykové pedagogice. Od roku 1951 pečuje o jeho publikace výhradně Ústav pro jazyk český a funguje jako Časopis pro otázky teorie a kultury jazyka, ale taktéž může reagovat na lingvistiku světovou.

Během druhé světové války vznikala a zanikala nejrůznější periodika. V poválečném období vycházel časopis Zprávy pro češtináře, který pomáhal učitelům českého jazyka a literatury. Pro tento účel začalo vydávat taktéž ministerstvo školství od druhé poloviny 20. století časopis Český jazyk a literatura.

Z článku Aleše Fetterse [4] vyplývá, že díky prosazení vlastního úhlu pohledu bohemisté na vysokých školách začali vydávat vlastní vysokoškolské časopisy. V roce 1990 se začal expandovat časopis *Češtinář*, který se věnuje zejména jazykovědě a literatuře. Velmi užitečná je i jeho recenze. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v roce 1993 vydala svazek *Češtinář doma a ve světě* věnující se problematice překladů reklamních textů. Jedna z nejmladších kateder českého jazyka Pedagogické fakulty Vysoké školy strojní a textilní v Liberci vydává zpravodaj *Čtení pro češtináře*, jenž řeší otázku vyučování na základních školách, pravopis, ale také knihovny. Tento zpravodaj je určen přímo studentům. Zdejší katedra vydala již dva almanachy studentských prací – zejména poezie. Veškeré informace týkající se bohemistiky v zahraničí přináší časopis vydávaný Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze nazývaný se *Čeština doma a ve světě*. Fakulta poskytuje cizincům pro jejich snazší pochopení českého jazyka periodikum *Čeština jako cizí jazyk*. Je důležité zmínit ruský jazyk, konkrétně spíše rusistické časopisy, působící v oblasti bohemistiky jako například *Bulletin Ústavu ruského jazyka a literatury* vydávaný Vysokou školou ruského jazyka a literatury v Praze. Důležitým časopisem je i *Češtinář* vycházející od roku 1990 díky Vysoké škole v Hradci Králové. Jedním z nejmladších a nejvýznamnějších vysokoškolských časopisů vůbec je *Sborník prací Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě*, který je vydáván od roku 2001. Poněkud novější je *Slovo a smysl* zabírající se celoevropskými literárními a uměleckými souvislostmi. Samozřejmě existují i přesně zaměřené časopisy nebo i například bohemistické časopisy vydávané v cizině jako *Czech Language News* (v USA), který slouží hlavně učitelům a studentům.

Pokud budeme chtít situaci jednoduše shrnout, můžeme říci, že nyní existuje celá řada významných časopisů zasvěcených českému jazyku a literatuře, ale mezi ty nejdůležitější bezpochyby patří *Naše řeč*, *Český jazyk a literatura* a *Češtinář*, a to zejména díky jejich rozmanitým tématům a širokému okruhu čtenářů.

Důležitou kapitolou jsou také sborníky českých příspěvků, které podrobněji rozebírá Radoslav Večerka [11]. Významný je *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity* věnující se bohemistice. Podobně je na tom i *Acta Universitatis Carolinae Filozofické fakulty Univerzity Karlovy*. Vysoké školy začaly vydávat i své filologické studie, jak tomu je u *Sborníku Pedagogické fakulty v Plzni* nebo v *Hradci Králové*, probírající jazyk i literaturu. V *Českých Budějovicích* vycházejí ve *Sborníku katedry českého jazyka Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích* rovněž nejrůznější materiály.

3. Časopis Naše řeč

3.1 Historie

Řada článků v Naší řeči se zaměřuje na její vlastní historii a následný vývoj. Ty nejdůležitější informace o ní zde publikovali především Jiří Hallerm [5], Alois Jedlička [6] a Běla Poštolková [8]. Užitečné informace na toto téma zveřejnil například i Jan Petr v časopise Český jazyk a literatura [7].

Dle těchto autorů za zrodem Naší řeči stálo několik významných osobností, a to Josef Zubatý, Emil Smetánka, Jaroslav Vlček a František Bílý. Časopis měl v počátcích především pečovat o český jazyk. Kvůli obavám lidu o jejich osud za nepříznivých dob došlo k přilnutí k mateřskému jazyku. Důležitými postavami této doby byli: Josef Dobrovský, Josef Jungmann a František Palacký. Naše řeč odjakživa zápasí s nespisovným jazykem prostřednictvím vzdělávání se ve staré češtině, například čtením starých děl. Správný český jazyk by dle teorií vzniku tohoto periodika měl být ten starý, sahající až do doby Jana Amose Komenského. Preferuje se tedy klasická čeština před obyčejnou. Naše řeč zastává názor, že mnoho našich spisovatelů nezná dostatečně jazyk a důkazem je i to, že se přejímají nejrůznější obraty z cizích jazyků. Hlavním pramenem pro časopis byl matiční Brus jazyka českého. Naše řeč vždy přejímala práce svých předchůdců velmi realisticky a taktéž se rozdělovala na dva základní směry – pravý, více konzervativní, jehož hlavním představitelem byl František Bílý, a levý směr uplatňující reformy. Významnou osobností byl Josef Zubatý, jenž byl úspěšnější, jelikož po jeho boku stály takové osobnosti jako Jaroslav Vlček, Václav Ertl a Emil Smetánka, kteří ho podporovali. František Bílý řešil jazykové posudky nejrůznějších knih a periodik. Zvláště také užíval jazyk. Do tohoto periodika psali jen nejvýznamnější čeští jazykovědci.

Zubatý čerpal z dějin českého jazyka a z běžně užívaného jazyka taktéž. Díky jeho širokým znalostem indoevropských jazyků dokázal proniknout až do jádra problémů a následně je dokázal zkoumat a porovnávat s historií. Zubatý byl k brusům velmi kritický a přísný. Dle jeho názoru, pokud údajně nové slovo existovalo již dříve a lze tuto skutečnost z pramenů dokázat, jedná se o slovo správné, nikoli chybné. Vše příliš zvažoval a ihned považoval za nesprávné jako například i omyly teoretiků. Bojoval proti knižním a nelidovým výrazům, napodobování a novotám. Germanismy, latismy a rusismy samy o sobě nejsou dle jeho slov chybné, ovšem nesmí dojít jejich napodobení. Josef Zubatý tímto způsobem z jazyků nepřebíral, jelikož slova neměla

dostatečnou tradici. Václav Ertl si jazykovou správnost taktéž dokazoval na své teorii současného jazyka dobrých autorů, kterou však nestihl patřičně uvést do praxe. Podle této teorie by se mělo čerpat zejména z autorů, jež jsou klasičtí a vynikají ve své práci.

Ertl se Zubatým si byli velmi podobní v postojích k brusům. Zastávali názor, že často nebyly založeny na dobrých znalostech. Brusiči se často až nesmyslně snažili přeměnit jazyk k lepšímu, ačkoli efekt byl opačný kvůli jejich neznalostem krásné češtiny. Taktéž spolu souhlasili v tom, že je český jazyk na nízké úrovni oproti tomu, jak tomu bylo dříve. A mimo jiné i proto, že se chybně užívá odborných cizích výrazů. K dalším důvodům nevalné úrovně českého jazyka patří špatná jazyková tradice a chybná práce školství. Chybné je rovněž časté užívání knižního jazyka v běžné mluvě. I zde platí, že se správnost češtiny dokazovala na historii. Je důležité podotknout, že Naše řeč se od brusičů a jejich teorií zcela neodvrátila. Spisovný český jazyk byl vyžadován čím dál více v právních textech a zákonech, denních listech nebo i v rádiích. Mezi nejvýznamnější spisovatele, kteří předávají naši mateřskou řeč v takové podobě, v jaké má být, patří bezpochyby Petr Bezruč, Karel Čapek, Marie Majerová, Ivan Olbracht, Josef Hora, Jaroslav Seifert a mnoho dalších klasických autorů.

Po smrti Ertla a Zubatého tomuto periodiku chyběli schopní jazykovědci. Ovšem velmi brzy se projevila nastávající mladá generace pod vedením Viléma Mathesia a Bohuslava Havránka. Zprvu se však jejich práce kvůli rozdílnosti neujala. Po vydání Příručního slovníku jazyka českého se situace změnila. I Pravidla českého pravopisu čerpala, stejně jako předchozí dílo, ze sborníku Spisovná čeština a jazyková kultura. Tím se měnil i pohled Naší řeči a začal se řešit i jazyk z jiného úhlu, a to především z toho bližšího čtenáři. Kancelář Slovníku jazyka českého zřídila Ústav pro jazyk český, a tak se víceméně upevnila spolupráce s Naší řečí. Mezi nejvýznamnější díla této doby patří Příruční slovník jazyka českého a Pravidla českého pravopisu v novém vydání. Ta byla zapotřebí hlavně proto, protože ta stará již nevyhovovala moderní době. Dále to byl Slovník spisovného jazyka českého.

Naše řeč je prostředkem, který pečuje o český jazyk a snaží se jej korektně rozvíjet a pečovat o něj. Mimo jiné poskytuje i poradenství. Snaží se publikovat i pro laiky, a proto poučuje o českém jazyku, ale nezapomíná také kritizovat vydané publikace. Za důležité se v tomto ohledu považuje i školní jazyková výchova, mimo jiné Naše řeč podává informace široké veřejnosti.

3.2 Vydání

Jan Petr [7] rovněž píše o počátcích a následném přetransformování Naší řeči. První číslo vyšlo 1. 12. 1916 a rozdělovalo se na články, posudky, drobnosti, hovornu či jinak nazývanou Listárnu redakce. V redakci původně pracovali Emil Smetánka a Josef Zubatý. Po jejich smrti přišli Oldřich Hujer, Václav Machek a Jiří Haller. V článkách se čtenář mohl dočíst o jazykové správnosti děl. Posudky se v minulosti zabývaly výhradně vydanými díly, a to jak ze stránky obsahové, tak i jazykové, nakonec následovalo celkové zhodnocení dopouštěných se chyb a užití nevhodných výrazů. Kritizovali se i tak známí autoři jako třeba Vítězslav Hálek a jeho dílo Na statku a v chaloupce. Drobnosti byly určeny jevům, které se právě řešily, jako vhodnost užití sloves a různých výrazů. V Hovorně nebo někdy i v Listárně redakce si čtenář může přečíst odpovědi na své dotazy. Rubrika obsahovala útržky ze známých periodik a opět se zde řešila vhodnost a jazyková správnost češtiny. Rovněž se diskutuje o tématech jako jsou hanlivá slova, jež dnes mnohdy nepůsobí jako nadávka, naopak stává se čím dál častěji součástí běžné mluvy.

Při hodnocení je nutné nezapomínat na to, že se vyvíjí doba i jazyk, a proto platí, že ne vždy to, co je jiné, je nutně špatné, ať v jazyce či jinde. Kvůli tomu byla Naše řeč častokrát řadou spisovatelů kritizována. Mezi nejvýznamnější kritiky patřil Stanislav Kostka Neumann. Po nástupu Bohuslav Havránka v 50. letech na post hlavního redaktora se změnil i postoj celého časopisu. Od roku 1950 je Naše řeč časopisem Ústavu pro jazyk český ČSAV.

3.3 Transformace

Tak jako jiné časopisy se postupem času Naše řeč značně transformovala. Dříve uplatňovala odlišné až zastaralé formy správnosti, během společenského vývoje se značně změnila i ona sama. Nový pohled na jazyk nyní již jako kompaktní a navzájem propojený celek zapříčinil vliv a kritika českých jazykovědců Ivana Olbrachta a S. K. Neumanna ve 30. letech. Po druhé světové válce nastala další změna, a to ve směru marxistické metodologie, přičemž z této teorie je zřejmé, že jazyk má vztah ke společnosti a společně s ní se vyvíjí. Při zvyšování naší společenské úrovně došlo i k rozšiřování užívání spisovného jazyka mezi nejširší vrstvy obyvatelstva. Bohužel dnešní hodnocení českého jazyka není tak striktní jako dříve a zaobírá se z větší části teorií a zkoumáním jazyka. Přihlíží nejen ke kultuře, ale i k vývoji či nedostatkům jazyka. Naše řeč byla v minulosti podporována důležitými institucemi jako je

Československá akademie věd, a to jí napomohlo k podpoře a dobrému postavení v oblasti školství a vzdělání.

Pro udržení a vyzdvižení českého jazyka by se mělo pracovat na dalších vzdělávacích publikacích. Důležitá je v tomto směru i mezinárodní spolupráce, která nám může poskytnout srovnání mezi vývojem našeho jazyka a ostatními. V této části jsou důležité i novodobé komunikační prostředky.

Časopis podává čtenářům veškeré informace s českým jazykem související – o činnosti Ústavu pro jazyk český, pracích vydávaných u nás i v cizině, o spisovném jazyce nebo nových slovech.

3.4 Fakta vztahující se k časopisu

Pro vypracování celkové statistiky příspěvků Naší řeči je takřka nemožné pracovat se samotnými články, uvážíme-li, že vychází již 94 let. Proto jsem použila knihu Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky pro vypracování alespoň základního přehledu. V knize je uvedeno našich 666 nejvýznamnějších lingvistů, z nichž je s Naší řečí spojeno 147 osob. Můžeme tedy získat alespoň částečnou představu o tom, jak se tyto význačné osobnosti podílely na tematice Naší řeči.

Z tabulky (*Tabulka 3.4.1 Statistika autorů spojených s Naší řečí*) a grafu (*Graf 3.4.1*) jasně vyplývá, že počty vydaných článků od různých autorů a počty článků, ve kterých jsou hlavním tématem tito autoři, jsou téměř shodné. O dvě osoby převládá počet autorů, o kterých se do Naší řeči psalo. Počet autorů, kteří do časopisu jednou napsali a o kterých se jednou napsalo, je dokonce shodný. V grafu jsou velmi přehledně znázorněny rozdíly v jednotlivých číslech. Nejvíce se psalo o autorech dvakrát a čtyřikrát. Naopak nejčastěji, celkem 22x, autoři své články na stránkách Naší řeči publikovali.

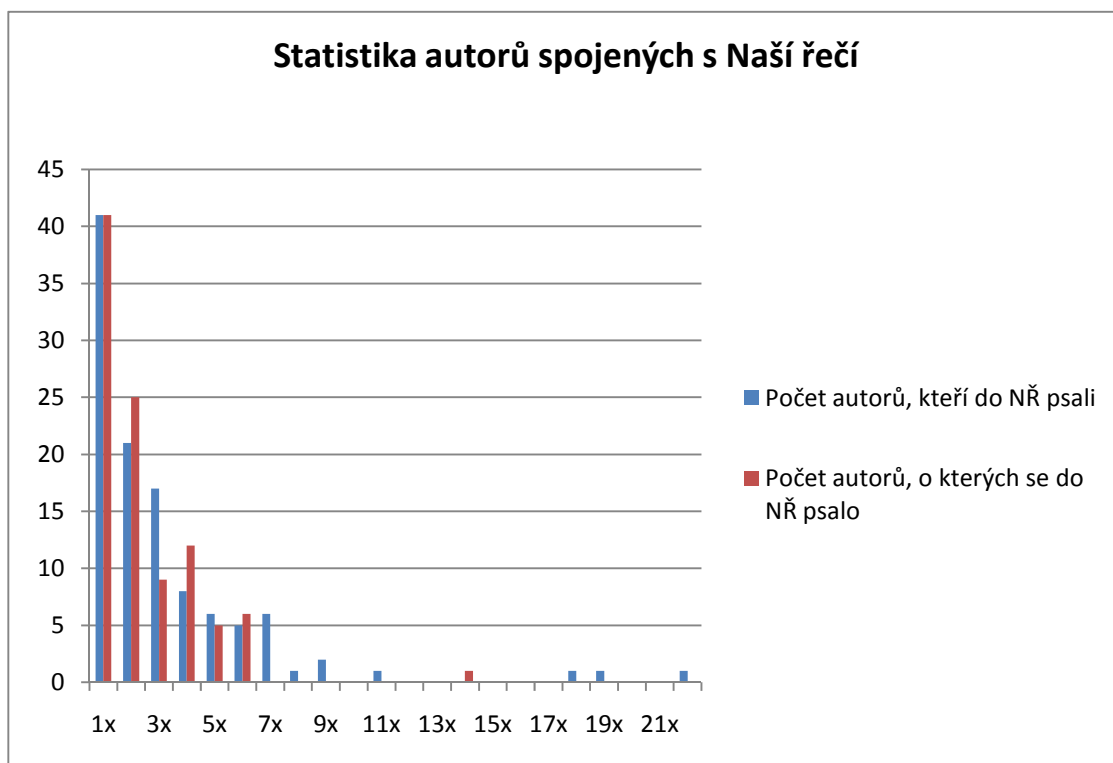

Tabulka 3.4.1 Statistika autorů spojených s Naší řečí

Počet příspěvků	Počet autorů píšících do NŘ	Počet autorů z knihy, o kterých se psalo do NŘ
0	35	49
1	41	41
2	21	25
3	17	9
4	8	12
5	6	5
6	5	6
7	6	0
8	1	0
9	2	0
10	0	0
11	1	0
12	0	0
13	0	0
14	0	1
15	0	0
16	0	0
17	0	0
18	1	0
19	1	0
20	0	0
21	0	0
22	1	0
Celkem	146	148

Zdroj: [1]

Graf 3.4.1

Zdroj: [1]

Mezi nejvíce produktivní autory přispívající svými články do Naší řeči, a to nejen na překladatelské téma, patří Vladimír Šmilauer, jenž se svými 22 příspěvky jednoznačně předčil ostatní lingvisty. Na další příčce se drží Václav Machek s počtem 19 a již dříve v této práci zmíněný Václav Ertl, který se s 18 články umístil na třetím místě.

Tabulka 3.4.2 Autoři, kteří přispívali vícekrát do Naší řeči

Autor	Počet příspěvků
Šmilauer Vladimír	22
Machek Václav	19
Ertl Václav	18
Sedláček Miloslav	11
Bachmannová Jarmila	9
Trávníček František	9

Zdroj: [1]

Tabulka 3.4.3 Autoři, o kterých se vícekrát psalo v Naší řeči

Autor	Počet příspěvků
Gebauer Jan	14
Bečka Josef Václav	6
Mlčoch Miloš	6
Ryšánek František	6
Šmilauer Vladimír	6
Těšitelová Marie	6
Zubatý Josef	6

Zdroj: [1]

Ačkoli by se na první pohled mohlo zdát, že již výše zmíněná jména jsou, co se týče příspěvků, dostačující, není tomu tak. Aby jakési zanalyzování našich osobností, jež se staly důležitými tématy v Naší řeči, mohlo být kompletní, bylo zapotřebí taktéž zjistit a porovnat, o kterých autorech se psalo celkově. Po zhlédnutí obou dvou tabulek je na první pohled zřetelné, že jasným a nejzajímavějším tématem byl jako v předchozím případě Jan Gebauer, jeho následovníci se již značně liší. Jména jako Jungmann nebo Dobrovský se zde vůbec neobjevují, naopak převládá zde více jmen, pro laiky spíš méně známých až neznámých.

Tabulka 3.4.4 Autoři, kteří byli častým tématem v Naší řeči a zemřeli před rokem 1917

Autor	Počet článků o jejich osobě či tématu	Rok úmrtí
Dobrovský Josef	3	1829
Gebauer Jan	14	1907
Hattala Martin	2	1903
Jungmann Josef	5	1847
Kosin Jan Evangelista	1	1899
Niederle Jindřich	1	1875

Zdroj: [1]

Osobnosti, které jsou uvedeny v tabulce 3.4.4 (*Tabulka 3.4.4 Autoři, kteří byli častým tématem v Naší řeči a zemřeli před rokem 1917*), jsou pro českou lingvistiku významné. Bohužel se ani jeden z těchto mužů nedožil počátku vydávání časopisu Naše řeč, tudíž do něj nikdo z nich nemohl ani přispívat. Byli to lidé tak významní, že o nich naši přední lingvisté častokrát i opakovaně psali. Mezi nejčastěji zmiňovaná jména patří jednoznačně Jan Gebauer, o němž se do Naší řeči psalo celkem 14krát, dále je to s pěti články Josef Jungmann a se třemi Josef Dobrovský.

Nevýznamnější lingvisté spojeni s Naší řečí si v této práci rozhodně zaslouží alespoň krátkou zmínku o jejich životě a práci.

Josef Zubatý (1855–1931)

Vystudoval v Praze staroindickou a klasickou filologii a další obory. Byl profesorem srovnávacího jazykozpytu, čestným doktorem Masarykovy univerzity, členem České akademie věd a umění (ČAVU) – později se stal jejím prezidentem, byl zapojen v Královské české společnosti nauk (KČSN). Velmi jej zajímala hudba, kterou sám komponoval. Byl aktivní v organizaci českého vědeckého života Akademie věd a odborných periodik. Při své práci se věnoval především bohemistice, publikoval mnoho lexikologických a frazeologických článků. Vytvořil zcela originální teoretickou koncepci historické syntaxe. Měl značný vliv na své žáky, což se později projevilo i v jejich pracích. Josef Zubatý byl velmi důležitou osobností nejen pro naši, ale i pro světovou moderní jazykovědu. [10, s. 108] Snažil se aktivně bojovat proti úpadku českého jazyka a značně přispěl do Ottova slovníku naučného. [1, s. 732, 733]

Václav Ertl (1875–1929)

Vystudoval na Univerzitě Karlově český a francouzský jazyk. Byl kantorem na středních školách, později pracoval pro akademickou Kancelář Slovníku jazyka českého a dirigoval časopis Naše řeč, v němž publikoval mnoho svých prací o morfologii i lexikologii. Články nikdy nepodepisoval svým pravým jménem, užíval řadu pseudonymů jako V. Marek, V. Nešpor, V. Nerad, V. Musil, V. Švarc. Václav Ertl se stal mimořádným členem České akademie věd a umění, členem Královské české společnosti nauk. Velmi ovlivnil českou mluvnici a věnoval se problematice jazykové správnosti a kultuře. [10, s. 19] Vytvořil řadu čítanek i příruček o dějinách literatury. [1, s. 152, 153]

Emil Smetánka (1875–1949)

Studoval bohemistiku a germanistiku na filozofické fakultě v Praze. Během výkonu své vojenské služby ve Vídni studoval na tamější univerzitě, kde získal titul PhDr. Byl nástupcem Jana Gebauera, jenž na něj měl velký vliv. Ve své práci taktéž naznačil zpochybnění Rukopisu královédvorského a zelenohorského. [2, s. 571, 572] Smetánka byl ve vedení filozofické fakulty Karlovy Univerzity. Byl jedním z prvních místních doktorů v oboru moderní filologie. Vliv Jana Gebauera byl znatelný i v jeho práci – často užíval smysl pro detail, kritiku atd. Během světových válek pracoval v pravopisné komisi a tvořil nové odborné termíny z nejrůznějších oborů – medicíny, práva,

vojenství, sportu aj. Pracoval rovněž v redakci Příručního slovníku jazyka českého a snažil se vydat Gebauerův Slovník staročeský, ovšem toto dílo již nestihl dokončit. [10, s. 82] Mezi jeho neméně důležité práce můžeme zařadit vypracování mluvnice češtiny pro Němce nebo různé čítanky. [1, s. 571, 572]

Jan Gebauer (1838–1907)

Studoval teologii, kterou nedokončil, a vystudoval několik druhů filologie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Pracoval v redakci Riegrova slovníku naučného, působil jako středoškolský učitel. Stal se profesorem oboru a prvním ředitelem semináře pro slovanskou filologii a následovně i rektorem univerzity. Byl členem Královské české společnosti nauk a České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění. Jan Gebauer byl členem několika mezinárodních akademií. Jeho práce často zasahovala témata jako mytologie, folklor apod., ovšem po čase se začal zaměřovat hlavně na výzkum češtiny a jejího vývoje. Jeho práce v oboru a vzdělání, které poskytoval, neměly ve světě v dané době obdoby. [10, s. 22] Vypracoval část staročeského slovníku a měl velkou zásluhu na vyvrácení pravosti Rukopisu královédvorského a zelenohorského, i když povůdně byl sám přesvědčen o jejich pravosti. [1, s. 178]

Josef Jungmann (1773–1847)

Vystudoval filozofii a práva. Byl učitelem na řadě gymnázií. Stal se členem Královské české společnosti nauk, Akademie věd, byl děkanem Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a později i rektorem. Do povědomí veřejnosti pronikl hlavně jako překladatel poezie a prózy, publicista i odborný bohemista. Po Dobrovském se stal druhou nejdůležitější osobností v této oblasti u nás. Josef Jungmann vynikal svou přirozenou autoritou, díky níž získal na svou stranu mnoho spolupracovníků, kteří mu pomohli v jeho práci mimo jiné v i době Národního obrození. [10, s. 40] Mezi jeho nejvýznamnější dílo patří jednoznačně Slovník česko-neměcký, sepsal kupříkladu i čítanku českého jazyka. [1, s. 298, 299]

Václav Machek (1894–1965)

Vystudoval na filozofické fakultě v Praze filologii, bohemistiku a indoevropéistiku. Dva roky studoval ve Francii. Poté se stal středoškolským učitelem. Byl členem akademického pracoviště Slovníku jazyka českého v Praze, stal se docentem i profesorem srovnávacího svazku filozofické fakulty pro jazykozpyt indoevropský, byl i proděkanem fakulty. Vedl katedry slavistiky a starověké kultury. Rovněž byl členem

České akademie věd a umění, Královské české společnosti nauk či členem redakčních rad odborných časopisů. Je zřejmé, že navazoval na své předešlé vyučující a poznamenala ho i studia v zahraničí. [10, s. 55] Ve svých pracích se věnoval hlavně tvoření slov, jejich výkladu a původu slovanských slov a nejrůznější terminologii – jména ryb, jídel, hub apod. [1, s. 405, 406]

Vladimír Šmilauer (1896–1983)

Studoval bohemistiku a germanistiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde byl pod silným vlivem Emila Smetánky. Byl učitelem na několika gymnáziích. Častými náměty jeho práce byl současný český jazyk a syntax, věnoval se i místním jménům v Čechách, dějinám českého jazyka. Stal se členem Národní rady badatelské a KČSN, redakčních rad *Naší řeči* a *České Mladé Fronty*, stal se dokonce i předsedou Názvoslovné komise kartografické a dále působil i v mnoha dalších organizacích a komisích nejen tuzemských, ale i mezinárodních. [1, s. 621, 622]

Josef Dobrovský (1753–1829)

Studoval na pražské univerzitě filozofii, kterou později u hraběte Nostice učil. Byl vysvěcen na kněze a jmenován cenzorem teologických spisů. Velmi často cestoval do zahraničí – Švédsko, Rusko, Dánsko, Německo, Itálie atd., což se stalo stěžejním tématem několika jeho děl. Byl přesvědčen, že český jazyk se již vyvinul dostatečně a více to již není možné. Josef Dobrovský byl členem zahraničních učených společností jako např. Královské české společnosti nauk. Působil v oblasti českého jazyka a literatury, sledoval vývoj českého jazyka a analyzoval literární památky. Věnoval se psaní učebnic (ruská) i slovníků (německo-český). Ovlivnila jej psychická choroba, trpěl návaly zuřivosti, při jednom z nich zničil i jedno své dílo – lužicko-srbskou mluvnici. [1, s. 123, 124]

Dle knihy *Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky* jsem vypracovala tabulku (*Tabulka 3.4.5 Časté náměty autorů, kteří psali do Naší řeči*), která slouží pro ukázkou a naznačení či přiblížení si témat, o nichž se do *Naší řeči* psalo a doposud píše velmi frekventovaně. Náměty autorů jsem rozdělila do šesti skupin, do nichž jsem zařadila názvy článků, popřípadě jakousi podkategorii, do které patří.

Tabulka 3.4.5 Časté náměty autorů, kteří psali do Naší řeči

O kom se psalo	Specifická mluva	Užití jazyka	Práce se slovy	Gramatika	Odborné termíny
Sedmdesátá léta ...	Nářeční texty – hanácké nářečí, Podkrkonoší, střední Čechy, jihozápad Čech, Morava, jižní Čechy	Techniky řeči	Slovník strasloslověnského jazyka	Sloveso, zájmeno,	Názvy českých nemocí
Sto let od narození ...	Dnešní mluva	Recitace	Slovník cizích slov	Větné členy	Elektrotechnické názvosloví
Významné jubileum ...	Formální mluva	Komunikace s institucemi	Výklady slov	Přechodník	Náboženské názvosloví
Vzpomínky na ...	Dvojjazyčnost Českého Těšína	Novinářská mluva – titulky	Tvoření slov	Pravopis a gramatika	Zoologické termíny
K výročí ...	Mluva ostravských horníků	Administrativní čeština	Cizí vliv na český jazyk	Pořádek slov ve větě	Jména rostlin a stromů
Vzpomínky	Intonace středočeská, plzeňská...		Příjmení	České zápory a tázací věty	Rybářská terminologie
Rozloučení s ...					
Český dialektolog					

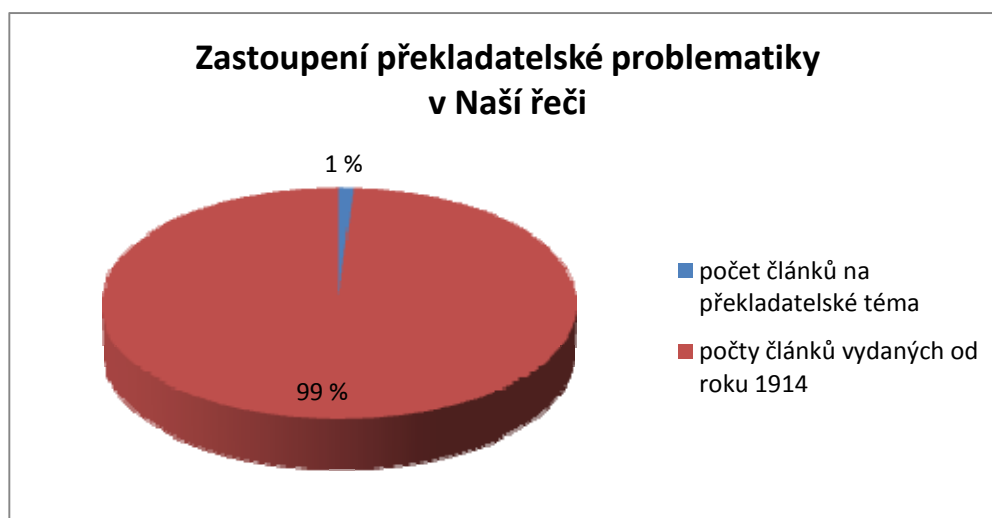
Zdroj: [1]

4. Překladačská problematika na stránkách časopisu Naše řeč

4.1 Úvod do překladačské problematiky

Je velmi komplikované spočítat veškeré publikace vydané Naší řečí, dodnes bylo vydáno celkem 94 ročníků. Každý z těchto ročníků se skládá ze zhruba pěti čísel, v každém se nachází kolem deseti příspěvků, což znamená, že zhruba za 100 let své existence bylo tímto významným českým periodikem čtenářům poskytnuto téměř 5 000 příspěvků. Dá se říci, že nejneproduktivnějším rokem byl rok 1935, kdy se publikovalo příspěvků nejvíce. Nejméně vydařený byl rok 1952, kdy nebyla vydána žádná publikace. Pokud opomeneme tento rok, následuje rok 1943. Tato léta se nacházejí v meziválečných obdobích, je zde jistě i určitý vliv historie. U překladačské problematiky toto však vůbec neplatí.

Graf 4.1

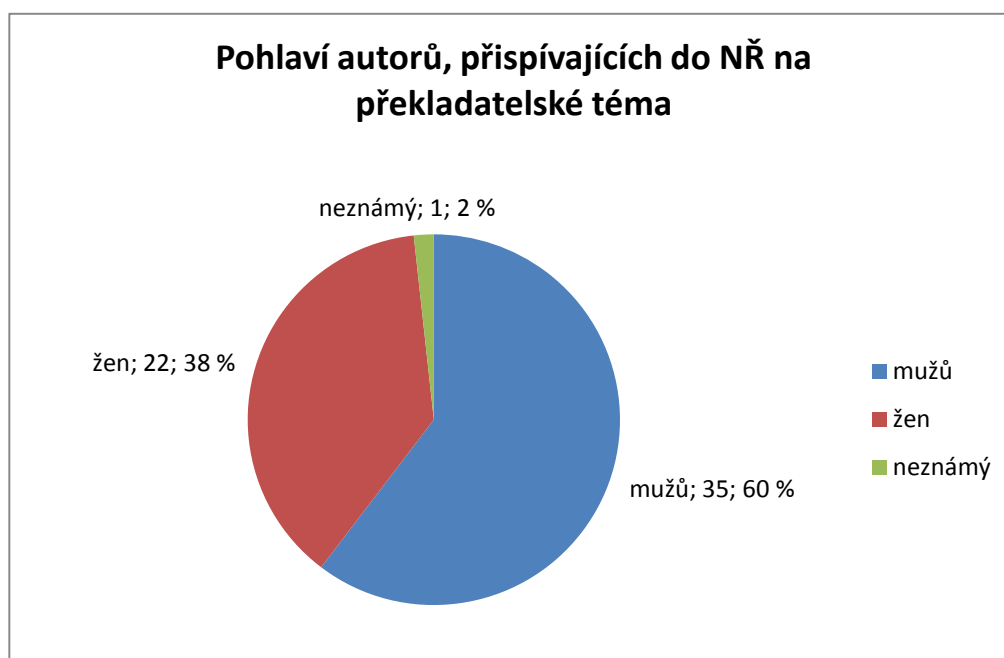
Zdroj: [9]

Z předešlého grafu (Graf 4.1) je patrné, že překladačské téma není vůbec časté, zabírá pouhé jedno procento ze všech témat.

Celkem se na stránkách časopisu Naše řeč překladačskou problematikou zabývá 58 autorů, 35 mužů, 22 žen a jeden neznámý v 55 člancích. Neznámým autorem mám na mysli víceméně rubriku Naší řeči, která vydala v roce 1937 ve svých drobnostech článek Chyby v překladu. Tři články jsou dílem dvou autorů a celkem 12 autorů psalo do Naší řeči opakovaně.

Graf 4.1.2

Zdroj: [9]

Do časopisu přispívá na překladatelské téma více mužů než žen. Rozdíl je téměř dvojnásobný.

4.2 Autoři související s překladatelskou problematikou na stránkách Naší řeči

Tabulka 4.2.1 Počty článků vydaných Naší řeči na překladatelské téma

Autor	Počet článků
Dubský Ota	2
Formánková Věra	2
Hausenblas Karel	2
Havel Rudolf	2
Hoffmanová Jana	2
Horálek Karel	2
Jedlička Alois	2
Konečná Dana	2
Porák Jaroslav	2
Světlá Jindra	2
Štícha František	3
Táborský František	2

Zdroj: [9]

V tabulce (*Tabulka 4.2.1 Počty článků vydaných Naší řeči na překladatelské téma*) se můžeme dočíst, že nejčastěji, celkem třikrát, psal na překladatelské téma František Štícha, a to i v rozmezí několika let, ostatní autoři, kteří přispěli několikrát (vícekrát než

dvakrát) do Naší řeči nepsali. Třikrát se psalo pod spoluautorstvím (J. Hoffmannová + J. Šimand, J. Rysová + Z. Votavová, J. Porák + S. Poráková) a až na Janu Hoffmannovou a Jaroslava Poráka ostatní spoluautoři jiné práce v Naší řeči nepublikovali.

4.3 Jazykové zastoupení na překladatelské téma

Tabulka 4.3.1 Zastoupení jazyků v článcích o překládání

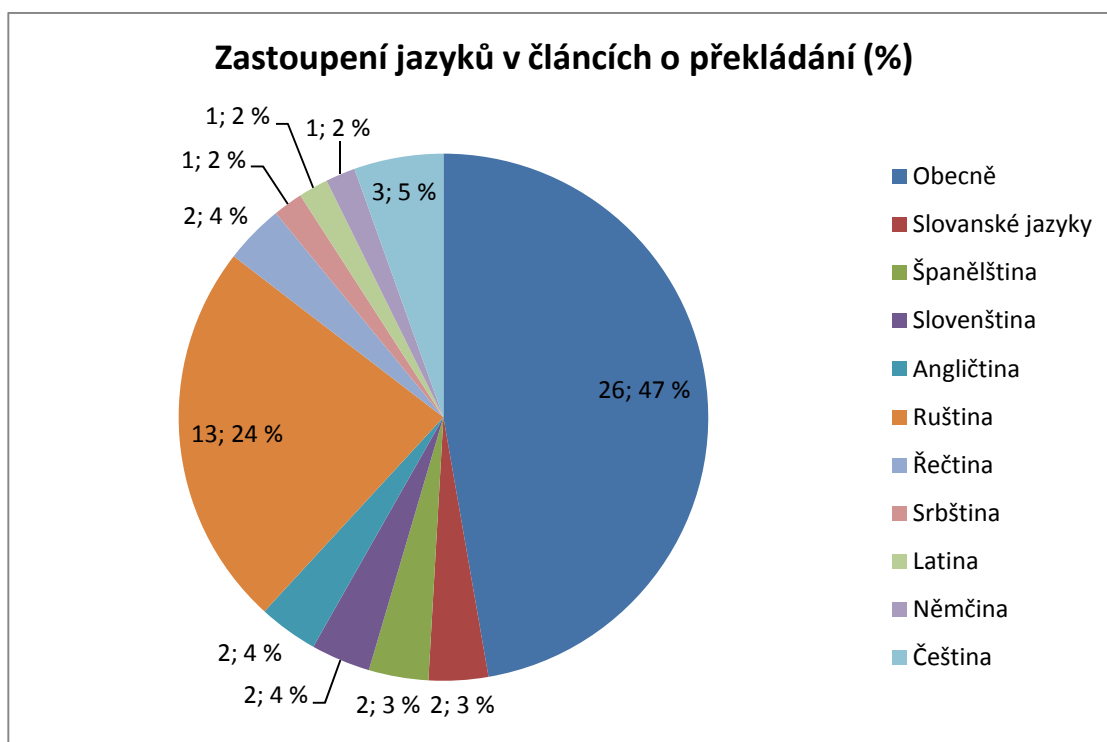
Rok	Jazyk			
1917	Obecně	Obecně		
1918	Obecně			
1919	Slovanské jazyky			
1931	Obecně			
1933	Španělština	Španělština		
1935	Řečtina			
1937	Obecně			
1944	Řečtina			
1950	Ruština	Ruština	Obecně	Ruština
1951	Ruština			
1953	Ruština	Obecně		
1957	Ruština			
1960	Obecně	Obecně	Obecně	Obecně
1961	Slovenština			
1963	Ruština			
1964	Obecně			
1966	Ruština	Ruština		
1967	Slovenština			
1972	Slovanské jazyky			
1976	Ruština			
1977	Srbština			
1978	Ruština	Obecně	Latina	
1979	Obecně	Čeština		
1981	Čeština	Ruština		
1982	Obecně			
1983	Obecně	Obecně		
1984	Ruština			
1987	Obecně			
1988	Obecně			
1991	Obecně			
1992	Obecně			
1994	Obecně			
1996	Obecně	Obecně		

Rok	Jazyk			
1998	Němčina			
1999	Angličtina			
2004	Angličtina	Obecně		
2007	Obecně			
2008	Čeština			

Zdroj: [9]

Na počátku vydávání Naší řeči se články vztahující se k překladům a k cizím jazykům střídaly. Jednalo se o slovanské jazyky, řečtinu i španělštinu. Nejvíce článků bylo publikováno v 50. letech a všechny spadaly pod ruský jazyk. Ruština jasně dominovala až do roku 1984, což je pochopitelné vzhledem k historickým událostem. Po roce 1984 se psalo o překládání spíše obecně a až v roce 1998 se poprvé v historii objevila němčina a o rok později angličtina. Články se několikrát vztahovaly k češtině (Euročeština). Články o překladech se psaly vcelku pravidelně bez významnějších prodlev.

Graf 4.3.1

Zdroj: [9]

Nejvíce se psalo a píše o překládání obecném, což znamená spíše teorii bez zaměření na konkrétní jazyk, autora či dílo. O tomto tématu se píše téměř v polovině případů. Další rozdělení je dle příslušných jazyků, ke kterým se vztahuje dílo či autor. Na druhém místě týkajícím se frekvence tématu je s 24 % ruština – z pochopitelných historických důvodů. Ostatní jazyky zaujímají již podobné pozice s malými počty procent. Nejméně frekventovanými jazyky je srbština, latina, ale i poněkud překvapivě němčina. Španělštinu zastupují sice dva články, ale jedná se pouze o jedno dílo, které je rozděleno do dvou částí – posudky o posledních českých překladech Cervantesova Dona Quijota, ve kterých se srovnávají překlady od několika autorů.

4.4 Příspěvky na překladatelská témata

4.4.1 Počty příspěvků na překladatelské téma

Tabulka 4.4.1 Počty a druhy příspěvků na překladatelské téma za jednotlivé roky

Rok	Počet článků	Počet posudků a zpráv	Počet drobností	Počet hovorů	Celkový počet příspěvků na překladatelské téma
1917	2				2
1918	1				1
1919				1	1
1931		1			1
1933		2			2
1935	1				1
1937			1		1
1944	1				1
1950		3	1		4
1951		1			1
1953		2			2
1957			1		1
1960	3	1			4
1961	1				1
1963	1				1
1964		1			1
1966		2			2
1967		1			1
1972	1				1
1976	1				1
1977		1			1
1978	2	1			3
1979	1	1			2
1981	2				2
1982	1				1
1983	2				2

Rok	Počet článků	Počet posudků a zpráv	Počet drobností	Počet hovoren	Celkový počet příspěvků na překladatelské téma
1984		1			1
1987	1				1
1988		1			1
1991	1				1
1992			1		1
1994	1				1
1996	1	1			2
1998	1				1
1999		1			1
2004	2				2
2007			1		1
2008	1				1
Celkem	28	21	5	1	55

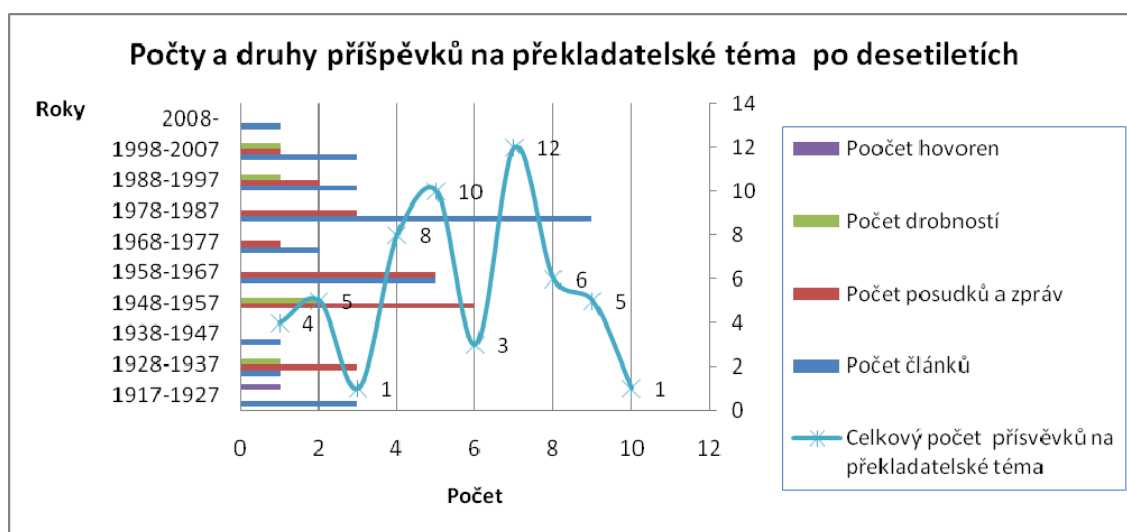
Zdroj: [9]

Tabulka 4.4.2 *Počty a druhy příspěvků na překladatelské téma po desetiletích*

Roky	Počet článků	Počet posudků a zpráv	Počet drobností	Počet hovoren	Celkový počet příspěvků na překladatelské téma
1917–1927	3	0	0	1	4
1928–1937	1	3	1		5
1938–1947	1	0	0	0	1
1948–1957	0	6	2		8
1958–1967	5	5	0	0	10
1968–1977	2	1	0	0	3
1978–1987	9	3	0	0	12
1988–1997	3	2	1	0	6
1998–2007	3	1	1	0	5
2008–	1	0	0	0	1

Zdroj: [9]

Graf 4.4.1

Zdroj: [9]

Za celou svou fungující historii *Naše řeč* vydala na překladatelské téma celkem 28 článků, 21 posudků a zpráv, pět drobností a pouze jednu jedinou hovornu, a to zpočátku svého působení v roce 1919. Celkem čtyřikrát se o něm psalo v letech 1950 a 1960, dále pak můžeme zaznamenat vyšší počet článků – tři – v roce 1978. Ostatní čísla se pohybují okolo jednoho a dvou článků v daných letech. Nikdy se nevydala více jak jedna drobnost za rok, navíc s nepravidelnými intervaly mezi lety jejího vydání. Celkově neplodnější desetiletí na překladatelské téma bylo v rozmezí let 1978–1987, kdy bylo vydáno 12 děl. Naopak nejméně příznivé bylo z pochopitelných důvodů to válečné vymezené lety 1938–1947, v této době byl vydán pouze jeden článek. Ovšem v poválečném období 1948–1957 se vydalo nejvíce posudků a zpráv (6) a zároveň i nejvíce drobností (2). Pro toto desetiletí je zajímavé i to, že jako v jediném nebyl vydán žádný článek, naopak neplodnější období připadlo na léta 1978–1987, kdy jich bylo vydáno dokonce devět.

4.4.2 Překladatelské žánry

Pro snazší orientaci v člancích o překladatelské problematice jsou publikace rozděleny do několika kategorií. V první se nachází rozdělení příspěvků dle žánru na články, posudky a zprávy, drobnosti a hovornu a poté následují další podkategorie, dle filologických oblastí a obsahu, kterého se týkají. Z tabulky (*Tabulka 4.4.2.1 Rozdělení překladatelských děl dle žánru*) je patrné, že se autoři nejvíce věnují psaní článků. S menším odstupem jsou produkovány nejrůznější posudky a zprávy. Velmi málo je drobností a hovornu doposud můžeme nalézt pouze jednu.

Tabulka 4.4.2.1 Rozdělení překladatelských děl dle žánru

Články	Posudky a zprávy	Drobnosti	Hovorna
F. Žilka: O nový překlad Nového zákona	J. Petr: Český překlad sovětské práce o sociolingvistice	L. Jílková: Svatební list – překlad na půl cesty?	J. Inderka: Kterak se překládá ze slovanských jazyků
S. Širokovská: Dvojí překlad knihy D. H. Lawrence Milenec Lady Chatterleyové z perspektivy genderu	R. Havel: K překladům z Puškina	J. Štindlová: Ruské slovo „učastok“ a jeho český překlad	
F. Táborský: O překládání uměleckém	K. Pittich: Jazyk našich překladatelů	—tt—: Chyby v překladu	
F. Táborský: O překládání uměleckém	O. Dubský: Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota	J. Felix: Jak překládat souborný název pro české země	
O. Vaňorný: Slovo o překládání	O. Dubský: Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«	R. Havel: Překlady	
J. Daňhelka: Přejchodník budoucí v Žilkově překladu Nového Zákona	J. Světlá: Překládání a čeština		
K. Horálek: O překladatelský sloh jevištní	E. Michálek: K vydání gramatiky Václava Jana Rosy v anglickém překladu		
D. Konečná: Ke zkoumání češtiny z hlediska strojového překladu	K. Hausenblas: K jednomu špatnému překladu z ruštiny		
K. Horálek: Pohádka jako překladatelský problém	K. Hausenblas: Trávníčkova Mluvnice spisovné češtiny v ruském překladu		

Články	Posudky a zprávy	Drobnosti	Hovorna
A. Jedlička: Jazyková problematika překladů ze slovenštiny do češtiny	J. Rysová – Z. Votavová: K českému překladu Kairovovy „Pedagogiky“		
J. Porák, Stanislava Poráková: K problematice překládání ruské publicistické literatury	J. Bělič: Český příspěvek k řešení otázek jazyka v literatuře a překladech s hlediska Stalinových prací o jazykovědě		
V. Formánková: K Erbenovu překladu slovanských pohádek	F. Daneš: Kniha o překládání		
A. Kamiš: K českému překladu Manifestu komunistické strany z r. 1893	D. Konečná: První pokus se strojovým překladem v Československu		
M. Hančilová: K novým překladům Sebraných spisů V. I. Lenina	V. Formánková: Významná práce z teorie překládání		
J. Štěpán: K jazykové stránce, zvláště k ornamentálnosti překladu Vita Caroli	M. Mervart: Několik poznámek k překladům ruských knih z oboru chemie a chemické technologie		
K. Koževniková: Stylová diferenciacie prostředků běžně mluveného jazyka jako problém překladatelský	G. Vaněčková: Kritické poznámky k překladu črty M. Kolcova „Únorový březen“		
M. Nedvědová a kol.: Obecná čeština v překladu	A. Jedlička: O překládání ze slovenštiny – tentokrát kriticky		
J. Hoffmannová: K nespisovným prvkům ve dvou českých překladech Šukšínovy Červené kaliny	R. Brabcová: Nad překlady děl M. Laliće		
P. Mareš: O překládání titulu filmového díla	B. Rulíková: Sborník prací z konference o překladu odborného textu		
S. Utěšený: K obrazu běžné mluvy v dnešním uměleckém překladu	J. Porák: Nad překladem Dalimilovy kroniky		

Články	Posudky a zprávy	Drobnosti	Hovorna
M. Knappová: K překládání osobních jmen	F. Štícha: Nová monografie o literárním překladu		
J. Hrbáček: Srovnání dvou překladů z hlediska využití prostředků koheze textu			
F. Štícha: Několik poznámek o jazyce překladové prózy			
J. Králová: K otázce vlivu překladu na vyjadřování textové koheze v českých textech			
J. Světlá: K otázce vlivu překladů na současnou češtinu (Na materiálu průvodce Švýcarskem)			
F. Štícha: Nad překladem románu Franze Werfla Čtyřicet dnů hory Mojžíšovy			
V. Janiš: Jak nesrovnávat překlady			
J. Hoffmanová, J. Šimandl: „Euročeština“ v lucemburských překladech dokumentů Evropského parlamentu			

Zdroj: [9]

Tabulka 4.4.2.2 Rozdělení překladatelských děl dle filologických oblastí

Vztahující se k překladům a překládání obecně	Vztahující se k určitému překladatelskému směru či problematice	Vztahující se k určitému dílu či osobě	Zaměření se na dané jazyky
Jazyk našich překladatelů	<i>Pohádka jako překladatelský problém</i>	Český příspěvek k řešení otázek jazyka v literatuře a překladech z hlediska Stalinových prací o jazykovědě	<u>Kterak se překládá ze slovanských jazyků</u>

Vztahující se k překladům a překládání obecně	Vztahující se k určitému překladatelskému směru či problematice	Vztahující se k určitému dílu či osobě	Zaměření se na dané jazyky
Jak nesrovnávat překlady	K problematice překládání ruské publicistické literatury	K českému překladu Manifestu komunistické strany z r. 1893	Jazyková problematika překladů ze slovenštiny do češtiny
<i>Chyby v překladu</i>	Několik poznámek k překladům ruských knih z oboru chemie a chemické technologie	K jazykové stránce, zvláště k ornamentálnosti překladu Vita Caroli	O překládání ze slovenštiny – tentokrát kriticky
K otázce vlivu překladů na současnou češtinu (Na materiálu průvodce Švýcarskem)	Srovnání dvou překladů z hlediska využití prostředků koheze textu	K novým překladům Sebraných spisů V. I. Lenina	
Ke zkoumání češtiny z hlediska strojového překladu	Stylová diferenciaci prostředků běžně mluveného jazyka jako problém překladatelský	K vydání gramatiky Václava Jana Rosy v anglickém překladu	
Kniha o překládání	„Euročeština“ v lucemburských překladech dokumentů Evropského parlamentu	Nad překladem románu Franze Werfla Čtyřicet dnů hory Mojžíšovy	
Obecná čeština v překladu	Jak překládat souborný název pro české země	Český překlad sovětské práce o sociolingvistice	
První pokus se strojovým překladem v Československu	K obrazu běžné mluvy v dnešním uměleckém překladu	Dvojitý překlad knihy D. H. Lawrence Milenec Lady Chatterleyové z perspektivy genderu	
Překládání a čeština	K otázce vlivu překladu na vyjadřování textové koheze v českých textech	K českému překladu Kairovy „Pedagogiky“	
<i>Překlady</i>	K překládání osobních jmen	K Erbenovu překladu slovanských pohádek	

Vztahující se k překladům a překládání obecně	Vztahující se k určitému překladatelskému směru či problematice	Vztahující se k určitému dílu či osobě	Zaměření se na dané jazyky
Sborník prací z konference o překladu odborného textu	Několik poznámek o jazyce překladové prózy	K jednomu špatnému překladu z ruštiny	
Slovo o překládání	Nová monografie o literárním překladu	K nespisovným prvkům ve dvou českých překladech Šukšiny Červené kaliny	
Významná práce z teorie překládání	O překládání titulu filmového díla	K překladům z Puškina	
	O překládání uměleckém	Kritické poznámky k překladu črty M. Kolcova „Únorový březen“	
	O překládání uměleckém	Nad překladem Dalimilovy kroniky	
	O překladatelský sloh jevištní	Nad překlady děl M. Laliće	
	<i>Ruské slovo „učastok“ a jeho český překlad</i>	Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«	
	Svatební list – překlad na půl cesty?	Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«	
		O nový překlad Nového zákona	
		Přechodník budoucí v Žilkově překladu Nového Zákona	
		Trávníčkova Mluvnice spisovné češtiny v ruském překladu	

Zdroj: [9]

Poznámka: obyčejné písmo: články; tučné písmo: posudky a zprávy; kurzíva: drobnosti; podtržené písmo: hovorna

Nejvíce se autoři při řešení překladatelské problematiky věnují konkrétním dílům či pracím jiných autorů. Dále pak řeší nejrůznější překladatelské problémy, ať už způsoby překladu méně obvyklých názvů a jmen, či způsoby překladu nejrůznějších stylů – jevištní atd. O něco méně často se věnují překladatelské problematice obecně. Pod tímto pojmem je možné si představit například metodiku práce, jak se nenechat ovlivnit jinými překlady. Nejméně se autoři věnují konkrétnímu zaměření na určitý druh jazyků. V této kategorii jsou obsaženy pouze slovanské jazyky.

4.4.3 Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«

Španělský jazyk je zastoupen pouze jedním posudkem – zprávou španělské národní klasiky Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha od Miguela de Cervantese. Tento článek je vhodnou ukázkou sloužící pro alespoň přibližné naznačení praktického fungování překladatelské problematiky na stránkách časopisu Naše řeč.

Nejstarší český překlad Dona Quijota je od Josefa Bojislava Pichla z roku 1866. Pichl přeložil pouze první část, druhou přeložil Kristian Stefan. Ota Dubský posuzuje poslední překlady Cervantesova Dona Quijota od překladatelů Václava Černého, Antonína Pikharta a Huga Kosterky. Srovnává určité pasáže a jejich překlady mezi sebou. [2]

Do svého druhého článku Dubský již vkládá původní španělské pasáže a všímá si i takových detailů jako je veršování, rýmy a rytmus. Do češtiny se většinou překládá jiným počtem veršů. Dubský je názoru, že nejvíce se blíží originálu svou formou překlad Pichla. Naopak nejméně vydařeným je překlad Černého. [3]

Příklady některých posuzovaných překladů Dubského jsou [2]:

Černý: Odtud to zamyšlení a napětí, v němž jste mě nalezl.

Pikhart: Toť důvodem zamyšlenosti a zažranosti, ve které jste mne zastihl, a to, co jste ode mne slyšel, jest dostatečnou toho příčinou.

Kosterka: Z toho plyne zamyšlenost a zahloubanost, v jaké jste mě právě našel: dostatečný důvod, jak slyšíte, abych byl takovým.

Opravdu velkým oříškem obecně jsou pro překladatele přísloví. Cervantes jich užil ve svém díle mnoho a je jen na překladateli samotném, zda zvolí doslovný, ač někdy méně výrazný překlad, nebo zda přísloví počeští tak, aby dávala českému čtenáři smysl.

Černý: Odvážnost neštěstí přemáhá.

Kosterka: Odvážné srdce láme nezdary.

Pikhart: I z čista jasna hrom uhodí.

Quando te dieren la vaquilla, corre (acudas) con la coquilla:

Pikhart: Dává-li ti někdo krávu, chop se provazu a běž.

Černý: Dávají-li ti kravičku, utíkej s ohlávku.

Kosterka: Dávají-li ti kravku, přiběhni a přines ohlávku.

No es la miel para la boca del asno:

Pikhart: Medem osla nekrm.

Černý: To není med pro oslí hubu.

Kosterka: Med není pro osla.

Dalším pozoruhodným prvkem v překladech je vysvětlení slov, která jsou evidentně pro většinu příjemců textu zcela neznámá a překladatel je musí čtenáři správně podat. [3]

Merecían (las historias) que a cada una se le echase un sambenito.

Pikhart: (Historie by) zasloužily, aby se každé oblékl sambenito.

V poznámce objasňuje, že slovo sambenito je žlutý pláštík s červeným křížem a plameny, který oblékala inkvizice ve Španělsku odsouzencům.

Černý: Zasloužily by, aby na ně bylo obléknuto sambenito. Další vysvětlení nepodává.

Kosterka: (Historiky) by zasluhovaly, aby každá dostala sanbenito – inkvisiční kacířské znamení.

V jedné z pasáží lékař Pedro Recio přesvědčuje Sancha Panzu, že jídlo *olla podrida* pro něj není dost dobré.

Allá las podridas para los canónigos, o para los retores de colegios o para las bodas labradorecas.

Pikhart: Jídlo takové se hodí pro kanovníky, nebo řiditele kolejí, či na selské svatby.

V poznámce následně vysvětluje olla podrida jako jídlo z rozmanitého masa, slaniny a zeleniny (původně se jednalo o hrnce se zbytky jídel – všehochuť).

Černý: Olly podridy (?) jsou dobré pro kanovníky, školské rektory nebo pro sedláky (?) na svatbě. Další vysvětlení již nepodává.

Kosterka: Dejte si ollu podridu kanovníkům nebo rektorům kolejí, nebo na selské svatby. Ani on již dále výraz více nerozvádí.

Zajímavé se staly pro Dubského taktéž i rýmované sekce v Quijotovi. [3]

Pikhart

Cíl určete mi, jenž vám, paní, milým,
já na něm nechci ani slůvka měnit,
a budu si ho neskonale cenit (!),
a o vlas od něho se neuchýlím.
A chcete-li, nuž, ani nezakvílím,
a život svůj dám rázem smrti splenit (!).
A chcete-li, má láska nesmí lenit (!),
a čím jest, poví slovem novým, čilým.

Černý:

Ó, dejte, paní, lhůtu mi (!)
Jak jenom vůli vaší uzdá se,
a moje před tou vaší (?) skloní se,
Jež reptat proti vám neumí, atd.
Líbí-li se vám, bych, bolestivý,
Mlčky se smrti vydal, staň se!
Chcete-li lásky platit za ochránce (!),
City vyjevím, jež mlčením se kryly.

Kosterka:

Ó paní, rcete, ke kterému cíli
Bych kráčet měl, si vaše vůle žádá?
Hned vůle má se podrobí mu ráda
A nikdy od něho se neodchýlí.
Mě za mrtvého mějte v každé chvíli,
Kdy chcete, duše mlčením ať strádá,
Leč takovou řeč nikdo neovládá,
Již povím, chcete-li, čím láska kvílí, atd.

Pokud se zabýváme překladem Cervantese, je nutné se zmínit o jeho Romanci, kterou zpívá Altisidora Donu Quijotovi. Ta je zajímavá hlavně proto, protože je i částečně komická, a tudíž pro správné pochopení velice záleží na slovním vyjádření.
[3]

Pikhart:

Kéž bych v náruč tvoji klesla,
A když to ne, kéž bych mohla
Při tvém lůžku škrabat tobě
Hlavu, vybírat z ní lupy atd.

Černý:

Kéž bych náruč znala tvoji
Neb aspoň tvým nad ložem (?),
Mohla hladit hlavu tvou
Vyčesávajíc ti vlas.

Kosterka:

Šťastná, že v tvém objetí se vidí,
Blízko u tvého že sedí lože
A tě šimrá v bohatých tvých vlasech,
Ze kterých ti vybírat smí lupy atd.

Z úryvků je vidět, že překlady jsou vsutku variabilní, a to neplatí jen pro Cervantesova Dona Quijota. Obecně prý Pikhart nejlépe vystihuje smysl původního textu a opravdu se snaží dílo pochopit. Na druhou stranu Černý často mění smysl vět, v rýmovaných pasážích je velmi slabý, Ota Dubský se dokonce ve svém článku o překladech Dona Quijota přiklání k tomu, že Černý svou prací spíše Cervantesovi ublížil, jelikož ji nevykonala s patřičnou kvalitou a precizností, jak tomu bylo v předešlém případě u Pikharta. Jakýmsi středem mezi těmito dvěma překladateli je Kosterka, který se náležitě zhostil své práce, ovšem v některých částech díla je vidět, že se čtenář může setkat s vážnými nepřesnostmi. Celkově je jeho dílo poměrně kvalitní. Konečný úsudek o kvalitě záleží na samotném čtenáři, jenž si vybere, který překlad je mu bližší.

5. Závěr

V mé bakalářské práci jsem se snažila nejprve seznámit čtenáře s nejdůležitějšími periodiky, která se věnovala či věnují překladatelské problematice a následně představit a zařadit časopis Naše řeč mezi ně. Při řešení samotné překladatelské problematiky jsem se spíše teoreticky zaměřila na dané články. Musím podotknout, že ačkoli jsem do své práce zařadila řadu tabulek a grafů, nejedná se v žádném případě o statistiku, a to proto, že jsem pracovala vždy s jedním, nejvýše dvěma prameny, a nebylo tak možné si zcela jistě informace ověřit. Nedá se však říci, že by informace byly zkreslené či nepoužitelné. Tyto informace jsou důležité pro poznání Naší řeči i celé překladatelské problematiky, zejména pokud si chce někdo udělat základní představu o tom, kolik takto významné periodikum vydává a v minulosti vydávalo článků, kteří významní lingvisté do něj přispívají a naopak kteří lingvisté jsou považováni za významné tím, že se o nich nebo o jejich práci píše či psalo.

I laik má, domnívám se, tímto způsobem možnost jednoduše se seznámit s překládáním i s osobnostmi s ním souvisejícími. Věřím, že po přečtení mé práce člověk nedotčený translatologií a stejně tak i profesionál zjistí mnoho nového a pokud tyto zajímavosti budou sloužit k dalšímu předávání či zpracování pro druhé, mohu to považovat jen za můj osobní úspěch. Po přečtení celého obsahu je zřejmé, že jsem se nezabývala samotným obsahem článků. Není to prakticky dost možné a kvůli rozsahu této práce by to bylo i celkem zbytečné, jelikož bych pouze zkráceně kopírovala slova autorů. Samotné články nejsou tak dlouhé a nesrozumitelné, aby si je každý nemohl přečíst a popřípadě zpracovat sám. Nicméně, jak jsem již zmínila v úvodu, já sama jsem si články prošla, abych byla srozuměna s tím, čeho se přesně týkají a jak vypadá jejich struktura. Všechny články mají jedno společné, a to svou formu. Vždy v úvodu autor představí danou problematiku, poté ji rozebírá a následně v závěru shrne. Jazyková koncepce článků se ale značně liší. Některé z nich jsou určeny pro široké publikum čtenářů, a tudíž jsou i zde uváděny pro snazší pochopení jasné a ne příliš odborné výrazy, ale některé jsou jasně určeny pro odborníky a nejen řada slov, ale rovněž i celé větné struktury jsou pro laika těžko pochopitelné. Tyto typy článků předpokládají alespoň určitou odbornou znalost, ale to je jen další důkaz toho, jak je časopis Naše řeč rozmanitý a nezaměřuje se pouze na jedno spektrum ať čtenářů, problematiky či jazyků.

Pro celkovou analýzu Naší řeči a překladatelské problematiky jsem se snažila zpracovat veškeré údaje co nejpřehledněji. I přesto, že veškeré údaje, které jsem zde

publikovala, nejsou údaje statistické, dokonale slouží ke svému účelu – k nastínění situace, která se týká mého tématu a napomáhá čtenáři, aby si sám díky těmto údajům mohl udělat vlastní úsudek a dovědět se něco nového. Jelikož to nebylo nutné, málokdy jsem použila citace. Využívala jsem citací nepřímých, jež jsou dle mého názoru vhodnější. Jak jsem již nastínila v úvodu, čerpala jsem nejprve ze tří základních zdrojů, a to z knihy Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky, z webových stránek a archivu Naší řeči, z článků, které jsou uvedeny v doporučené literatuře a dále jsem využila i další doplňující zdroje. Z těchto pramenů jsem vždy vybrala nejpodstatnější informace a řádně jsem je přetransformovala. Taktéž jsem se snažila pochopit danou problematiku co nejlépe, a proto jsem řadu informací i jednotlivých autorů, popřípadě i časopisů dohledávala a postupně je do této práce doplňovala. Jelikož některé přehledy, které jsem vytvořila, nepotřebují komentář, rozhodla jsem se je umístit do příloh bakalářské práce.

Celé téma jsem se snažila pojmut tak, aby zde bylo obsaženo co nejvíce jasných, ale zároveň zajímavých fakt. Věřím, že tohoto cíle se mi podařilo dosáhnout a má práce bude sloužit taktéž jako zdroj informací pro ostatní.

6. Resumén

Esta tesis trata sobre los problemas de la traducción de las páginas del periódico „Naše řeč”. El objetivo de mi trabajo ha sido analizar el periódico en su conjunto y más específicamente sobre la cuestión en términos de lenguaje, la representación temática y de otra índole de estos mismos. La parte más importante del tema trata de una serie de datos sobre el mismo, para facilitar su comprensión los datos están siempre dispuestos en tablas y gráficos sencillos además también comentarios de estos mismos. Para una orientación exitosa y el tratamiento posterior de mi tesis era necesario encontrar la literatura más importante.

Mi principal fuente es el libro ” Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky. El libro está muy bien preparado para mi trabajo y era ciertamente una opción muy apropiada. Con la información extraída era posible desarrollar una visión general de los autores y los trabajos relacionados con nuestra forma de hablar. Estos datos podrían extenderse muy bien en una serie de temas para analizar los mismos en mayor profundidad. En mi trabajo también he incluido los datos de la historia de nuestro discurso, por ejemplo, qué tipo de autores han contribuido a nuestra lengua en numerosas ocasiones, que autores escribieron varios artículos y noticias en este periódico y sobre los temas y noticias más importantes sobre los cuales escribían. Algunos autores, sin embargo, murieron antes de 1917 (es decir, el año en el que nuestra lengua comenzó a publicar oficialmente y extenderse), y por lo tanto podrían haber contribuido a nuestro propio discurso, así que busqué una gran cantidad de información relacionada con este hecho y algunos de ellos a los que también he incluido en este trabajo. He mencionado los nombres de muchos de los autores generales de la lingüística pasadas y presentes y de la traducción. El documento también contiene algunos fragmentos de biografías de las personas más importante de la lingüística. Incluso en esta etapa de mi libro” Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky” muy útil, como he mencionado en las biografías de la mayoría de los lingüistas famosos, casi no he podido encontrar la información necesaria en otras revistas o libros, además de “Biografickobibliografické medailonky českých lingvistů:bohémistů a slavistů 2. vydání”, que también se puede acceder de forma on-line y libre a través de un formulario. Otra ventaja de este libro es, entre otras cosas que contiene las obras de los autores y que figuran los nombres completos de estos, Este hecho me ayudo en los problemas de traducción que me encuentre durante

el proceso de análisis, que suelen ser por escrito para después poder comparar el número de datos entre ellos.

Otra fuente importante para mí era, por supuesto, nuestro discurso en el sitio web, o mejor dicho, nuestro archivo de „Naše řeč”, que es también accesible en el formulario en línea. El archivo no está aún completo, pero para mis propósitos era más que suficiente. En primer lugar he tratado de leer a la revista una temporada entera, y me di cuenta de toda la información básica. He compilado una clase de estadísticas del número de artículos en cada verano para que el lector que esté interesado en nuestro desarrollo de todo el „Naše řeč” pueda hacer su propio juicio de este periódico, y también al mismo tiempo, para conocer su historia desde una perspectiva un tanto diferente. Entonces tengo que analizar y pensar sólo en los problemas de traducción reales que se producen, he buscado en este archivo todos los artículos relacionados con él y los he alineado gradualmente, primero cronológicamente y luego en orden alfabético por nombres de los autores. Estas listas se incluyen como archivos adjuntos del trabajo. En este momento del trabajo, he encontrado varias deficiencias en cuestiones como el etiquetado incorrecto de los artículos. En el buscador de nombres aparecieron en varios años artículos que no coincidía con los primeros artículos y con títulos que se dan al final. Aunque son errores y detalles pequeños, puede resultar confuso incluso para un laico. Traté de extraer mucha información útil, y también he presentado informes sobre los distintos artículos y autores de los que hablamos, tanto personal como profesional. Vi el desarrollo integral de los problemas de traducción, cuántos hombres y mujeres se ocupan de las cuestiones de traducción y cuáles de estos autores escribieron muchos artículos sobre nuestros problemas de lenguaje y los problemas de traducción del mismo, lo que da naturaleza añ trabajo e incluso cuántos se emiten cada año desde hace décadas, los servicios de traducción y la cantidad de nuestra discurso liberado en general. Busqué en los archivos después de saber el hecho de que estos autores han contribuido a temas diversos y distintos a la traducción. Las búsquedas de algunos autores a menudo no ha sido buena o proporcionaba resultados, sólo algunas de las cuales con posterioridad a la finalización de juntar todos los datos y su integridad era de alguna manera posible encontrarlo.

Después de un cuidadoso estudio de estos documentos primarios, encontré y leí todos los artículos sobre el tema de la traducción, gracias a ellos fui capaz de penetrar más profundamente en el tema.

Mi tercera fuente, pero de igual importancia fueron los artículos de varios y diversos periódicos y revistas del país. No tuve problemas en la búsqueda de la mayoría de los artículos, pude encontrarlos en diversos archivos y bibliotecas, a pesar de que la búsqueda de ellos a veces tomó un largo tiempo. Algunos de los artículos, sin embargo, no se encontraban en ninguna parte y tuve que escribir directamente al editor para saber si sería posible enviar y proporcionarme la información necesaria, como en el caso de la revista “ Češtinař”. Pero siempre en las conversaciones con los editores de las revistas había un problema con la obtención de los artículos individuales por la dificultad de localizar los mismos y para ellos tengo gran agradecimiento por contribuir de manera sustancial a mi trabajo. De estos artículos tuve que seleccionar unos pocos, sólo para unificar lo más importante, porque a pesar de lo que parece a primera vista, sobre los temas los autores están de acuerdo en algunos casos y comparten las mismas opiniones, la historia de la revista „Naše řeč” fue tema en el que me centre mucho.

Después de recopilar y clasificar todos los documentos tengo que empezar con la producción real de la obra, que se divide en varias partes. Mi trabajo es una serie de datos que cualquier persona puede encontrar por sí mismo, pero para ellos se necesita mucho tiempo y esfuerzo además de las dificultades añadidas que ya hemos comentado sobre la búsqueda como que si la persona no sabe una edición completa, los datos pueden ser algo confusos. Por lo tanto creo que mi trabajo servirá como una buena base para obtener una visión general básica o para el tratamiento posterior y el desarrollo de las personas que participan en la traducción.

En mi tesis he intentado desde un principio intentar familiarizar a los lectores con las revistas y los periódicos más importantes, dedicadas y dedicados a los problemas de traducción y luego presentar nuestra revista que se incluye entre ellos. Al abordar la cuestión de la traducción en sí, me he centrado más en los artículos teóricos.

Tengo que decir que a pesar de que tengo en mi trabajo un gran número de tablas y gráficos, esto no son de ninguna manera las estadísticas reales ya que, siempre he trabajado con una de las dos fuentes y por lo que seguramente no se puede verificar la información de manera real y concluyente. Sin embargo, en cualquier caso no podemos decir que la información fue distorsionada o inútil. Esta información es importante para nuestra comprensión de la palabra y todo el tema de la traducción además de ser sacada de las fuentes más importantes, si alguien se quiere hacer algún tipo de idea básica de lo mucho o como una revista importante publica artículos de los

lingüistas del pasado, personajes que contribuyen a ella y viceversa, lingüistas que se consideran significativos que sobre ellos o escribir acerca de su trabajo o de escritura. Incluso es profano pensar que esta manera es simplemente para familiarizarse con la traducción de personalidades asociados a ella.

Creo que después de leer mi trabajo de traducción humana intacta, así como profesionales y encontrar muchas nuevas atracciones, servirá para el posterior procesamiento o transmisión a los demás, al final lo considero sólo mi éxito personal. Después de leer todo el contenido es obvio que no se refirió básicamente al contenido real de los artículos. No fue suficiente posible en la práctica, ya que la magnitud de esta obra también fue totalmente innecesaria, al final sólo termina de copiar a los autores palabras abreviadas. Los artículos reales no son tan largos e incomprensibles para ellos y todo el mundo era capaz de leer o pensar en sí mismo. Sin embargo, como he mencionado antes, me encamine a través de los artículos que fueron exactamente lo que se ve y se refieren a su estructura. Todos los artículos tienen una cosa en común y es su forma y estructura. Siempre en la introducción, el autor introduce el tema y a continuación, lo analiza y lo resume. Artículos de diseño del lenguaje, pero que a su vez tienen considerables diferencias. Algunos artículos están diseñados para una amplia audiencia y tipo de lectores y por lo tanto se presentan aquí para facilitar la comprensión de términos claros y no demasiado técnicos, pero algunos artículos están claramente destinados a especialistas y no sólo muchas palabras, sino también la estructura de la oración entera son difíciles de entender para el el público en general por su complejidad. Este tipo de artículos se necesita al menos de cierta experiencia para su entera comprensión, pero es sólo otro indicio de cómo la revista „Naše řeč” es diversa y no se centrara sólo en si los problemas de una amplia gama de lectores, o el idioma, también en problemas para el público en general y para el público más específico. Para un análisis general de nuestro lenguaje y los problemas de traducción, he tratado de procesar los datos en el mejor orden posible y a pesar de que todos los datos que aquí se publican no son de ninguna manera estadísticamente reales, perfectamente tiene un propósito diferente y su objetivo es plantear una situación que se relaciona con mi tema y ayuda al lector a sí mismo y a su comprensión ya que los datos permiten hacer su propio juicio sobre el tema y aprender algo nuevo. Dado que no era necesario, rara vez se utilizan comillas. He estado usando citas indirectas, gracias a la forma de mi trabajo sin duda preferible en estas circunstancias. Como indiqué en mi introducción, me baso por primera vez a partir de tres fuentes básicas y del libro „Kdo je kdo v dějinách české

lingvistiky, así como de las páginas web y los archivos de „Naše řeč”, los artículos que he enumerado en la literatura recomendada, y yo también disfrutamos varias fuentes diversas aunque algo más escasas. Estas fuentes siempre que he seleccionado son las que proporcionan más información relevante de forma adecuada y que se han traducido. También traté de entender el problema en su mejor momento, y una gran cantidad de autores que escribieron en revistas y periódicos sobre la información y el individuo y buscar poco a poco en este suplemento. Como algunos informes que he creado no son necesario de comentarlos, decidí colocarlos en los anexos de la tesis para la profundización del tema final.

Durante todo el tema, traté de mantener lo que se incluye aquí lo más claro, pero interesante a su vez. Creo que este objetivo de mi trabajo se ha logrado y el trabajo también servirá como un recurso para otros que quieran seguir investigando sobre el mismo tema.

7. Použitá literatura

- [1] ČERNÝ, J. a J. HOLEŠ. *Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky*. Praha: Libri, 2008. ISBN 978-80-7277-369-5.
- [2] DUBSKÝ, O. Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«. *Naše řeč*. 1933, č. 17, s. 88–94.
- [3] DUBSKÝ, O. Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«. *Naše řeč*. 1933, č. 17, s. 115–120.
- [4] FETTERS, A., Češtinářské časopisy, *Češtinář*, 1994/95, č. 5/3, s. 96.
- [5] HALLER, J., Dvacet let Naší řeči. *Naše řeč*. 1937, č. 21, s. 1–10, 33–46.
- [6] JEDLIČKA, A., Na prahu druhého padesátiletí. *Naše řeč*. 1968, č. 51, s. 1–6.
- [7] PETR, J., K výročí časopisu Naše řeč. *Český jazyk a literatura*. 1986/87, č. 37, s. 244–249.
- [8] POŠTOLKOVÁ, B., Naše řeč před 70 lety. *Naše řeč*. 1987, č. 70, s. 1–5.
- [9] Archiv. *Redakce Naše řeč: ÚJČ AV ČR, v. v. i.* [online]. 2012 [cit. 2012-01-05]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php>
- [10] Medailonky: Radoslav Večerka: Biografickobibliografické medailonky českých lingvistů: bohemistů a slavistů 2. vydání. *Linguistica ONLINE* [online]. 2012 [cit. 2012-01-05]. Dostupné z: <http://www.phil.muni.cz/linguistica/art/vecerka/vec-medailonky2.pdf>
- [11] VEČERKA, R., Periodika a časopisy. IN.: Pleskalová J. et al. *Kapitoly z české jazykovědné bohemistiky*. Praha: Academia, 2007, s. 619–625.

8. Seznam tabulek

- Tabulka 3.4.1* Statistika autorů spojených s Naší řečí
- Tabulka 3.4.2* Autoři, kteří přispívali vícekrát do Naší řeči
- Tabulka 3.4.3* Autoři, o kterých se vícekrát psalo do Naší řeči
- Tabulka 3.4.4* Autoři, kteří byli častým tématem v Naší řeči a zemřeli před rokem 1917
- Tabulka 3.4.5* Časté náměty autorů, kteří psali do Naší řeči
- Tabulka 4.2.1* Počty článků vydaných Naší řečí na překladatelské téma
- Tabulka 4.3.1* Zastoupení jazyků v člancích o překládání
- Tabulka 4.4.1* Počty a druhy příspěvků na překladatelské téma za jednotlivé roky
- Tabulka 4.4.2* Počty a druhy příspěvků na překladatelské téma po desetiletích
- Tabulka 4.4.2.1* Rozdělení překladatelských děl dle žánru
- Tabulka 4.4.2.2* Rozdělení překladatelských děl dle filologických oblastí

9. Seznam příloh

Příloha I. – Abecední řazení článků na překladatelská témata

Příloha II. – Časové řazení článků na překladatelská témata

Příloha I. – Abecední řazení článků na překladatelská témata

Bělič Jaromír: Český příspěvek k řešení otázek jazyka v literatuře a překladech s hlediska Stalinových prací o jazykovědě	Naše řeč 1, ročník 36/1953 – Posudky a zprávy
Brabcová Radoslava: Nad překlady děl M. Laliče	Naše řeč 3, ročník 60/1977 – Posudky a zprávy
Daneš František: Kniha o překládání	Naše řeč 5, ročník 36/1953 – Posudky a zprávy
Daňhelka Jiří: Přechodník budoucí v Žilkově překladu Nového Zákona	Naše řeč 7, ročník 28/1944 – Články
Dubský Ota: Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«	Naše řeč 3, ročník 17/1933 – Posudky a zprávy
Dubský Ota: Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«	Naše řeč 4, ročník 17/1933 – Posudky a zprávy
Felix Jiří: Jak překládat souborný název pro české země	Naše řeč 2, ročník 75/1992 – Drobnosti
Formánková Věra: K Erbenovu překladu slovanských pohádek	Naše řeč 2, ročník 55/1972 – Články
Formánková Věra: Významná práce z teorie překládání	Naše řeč 2, ročník 47/1964 – Posudky a zprávy
Hančilová Miluše: K novým překladům Sebraných spisů V. I. Lenina	Naše řeč 4, ročník 61/1978 – Články
Hausenblas Karel: K jednomu špatnému překladu z ruštiny	Naše řeč 2, ročník 34/1950 – Posudky a zprávy
Hausenblas Karel: Trávníčkova Mluvnice spisovné češtiny v ruském překladu	Naše řeč 4, ročník 34/1950 – Posudky a zprávy
Havel Rudolf: K překladům z Puškina	Naše řeč 1, ročník 34/1950 – Posudky a zprávy
Havel Rudolf: Překlady	Naše řeč 2, ročník 34/1950 – Drobnosti
Hoffmannová Jana: K nespisovným prvkům ve dvou českých překladech Šukšiny Červené kaliny	Naše řeč 5, ročník 64/1981 – Články
Hoffmanová Jana, Šimandl Josef: „Euročeština“ v lucemburských překladech dokumentů Evropského parlamentu	Naše řeč 3, ročník 91/2008 – Články
Horálek Karel: O překladatelský sloh jevištní	Naše řeč 3, ročník 43/1960 – Články
Horálek Karel: Pohádka jako překladatelský problém	Naše řeč 4, ročník 43/1960 – Články
Hrbáček Josef: Srovnání dvou překladů z hlediska využití prostředků koheze textu	Naše řeč 3, ročník 70/1987 – Články
Inderka Jan: Kterak se překládá ze slovanských jazyků	Naše řeč 2, ročník 3/1919 – Hovorna
J. Rysová – Z. Votavová: K českému překladu Kairovy „Pedagogiky“	Naše řeč 2, ročník 35/1951 – Posudky a zprávy
Janiš Václav: Jak nesrovnávat překlady	Naše řeč 4, ročník 87/2004 – Články
Jedlička Alois: Jazyková problematika překladů ze slovenštiny do češtiny	Naše řeč 1, ročník 44/1961 – Články
Jedlička Alois: O překládání ze slovenštiny – tentokrát kriticky	Naše řeč 1, ročník 50/1967 – Posudky a zprávy

Jílková Lucie: Svatební list – překlad na půl cesty?	Naše řeč 2, ročník 90/2007 – Drobnosti
Kamiš Adolf: K českému překladu Manifestu komunistické strany z r. 1893	Naše řeč 3, ročník 59/1976 – Články
Knappová Miloslava: K překládání osobních jmen	Naše řeč 4, ročník 66/1983 – Články
Konečná Dana: Ke zkoumání češtiny z hlediska strojového překladu	Naše řeč 3, ročník 43/1960 – Články
Konečná Dana: První pokus se strojovým překladem v Československu	Naše řeč 2, ročník 43/1960 – Posudky a zprávy
Koževniková Květa: Stylová diferenciacie prostředků běžně mluveného jazyka jako problém překladatelský	Naše řeč 3, ročník 62/1979 – Články
Králová Jana: K otázce vlivu překladu na vyjadřování textové koheze v českých textech	Naše řeč 4, ročník 77/1994 – Články
Mareš Petr: O překládání titulu filmového díla	Naše řeč 3, ročník 65/1982 – Články
Mervart Miroslav: Několik poznámek k překladům ruských knih z oboru chemie a chemické technologie	Naše řeč 1, ročník 49/1966 – Posudky a zprávy
Michálek Emanuel: K vydání gramatiky Václava Jana Rosy v anglickém překladu	Naše řeč 4, ročník 82/1999 – Posudky a zprávy
Nedvědová Milada a kol.: Obecná čeština v překladu	Naše řeč 2, ročník 64/1981 – Články
Petr Jan: Český překlad sovětské práce o sociolingvistice	Naše řeč 1, ročník 67/1984 – Posudky a zprávy
Pittich Karel: Jazyk našich překladatelů	Naše řeč 7, ročník 15/1931 – Posudky a zprávy
Porák Jaroslav, Poráková Stanislava: K problematice překládání ruské publicistické literatury	Naše řeč 5, ročník 46/1963 – Články
Porák Jaroslav: Nad překladem Dalimilovy kroniky	Naše řeč 4, ročník 62/1979 – Posudky a zprávy
Rulíková Blažena: Sborník prací z konference o překladu odborného textu	Naše řeč 4, ročník 61/1978 – Posudky a zprávy
Světlá Jindra: K otázce vlivu překladů na současnou češtinu (Na materiálu průvodce Švýcarskem)	Naše řeč 2, ročník 79/1996 – Články
Světlá Jindra: Překládání a čeština	Naše řeč 3, ročník 79/1996 – Posudky a zprávy
Širokovská Sabina: Dvojitý překlad knihy D. H. Lawrence Milenec Lady Chatterleyové z perspektivy genderu	Naše řeč 1, ročník 87/2004 – Články
Štěpán Josef: K jazykové stránce, zvláště k ornamentálnosti překladu Vita Caroli	Naše řeč 5, ročník 61/1978 – Články
Štícha František: Nad překladem románu Franze Werfla Čtyřicet dnů hory Mojžíšovy	Naše řeč 1, ročník 81/1998 – Články
Štícha František: Několik poznámek o jazyce překladové prózy	Naše řeč 4, ročník 74/1991 – Články
Štícha František: Nová monografie o literárním překladu	Naše řeč 3, ročník 71/1988 – Posudky a zprávy
Štindlová Jitka: Ruské slovo „učastok“ a jeho český překlad	Naše řeč 3, ročník 40/1957 – Drobnosti
Táborský František: O překládání uměleckém	Naše řeč 3, ročník 1/1917 – Články
Táborský František: O překládání uměleckém	Naše řeč 4, ročník 1/1917 – Články

—tt—: Chyby v překladu	Naše řeč 2, ročník 21/1937 – Drobnosti
Utěšený Slavomír: K obrazu běžné mluvy v dnešním uměleckém překladu	Naše řeč 1, ročník 66/1983 – Články
Vaněčková Galina: Kritické poznámky k překladu črty M. Kolcova „Únorový březen“	Naše řeč 2, ročník 49/1966 – Posudky a zprávy
Vaňorný Otmar: Slovo o překládání	Naše řeč 9, ročník 2/1918 – Články
Žilka František: O nový překlad Nového zákona	Naše řeč 6, ročník 19/1935 – Články

Zdroj: [9]

Autoři, kteří psali do NR na překladatelská témata opakovaně

Dubský Ota: Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«	Naše řeč 3, ročník 17/1933 – Posudky a zprávy
Dubský Ota: Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«	Naše řeč 4, ročník 17/1933 – Posudky a zprávy
Formánková Věra: K Erbenovu překladu slovanských pohádek	Naše řeč 2, ročník 55/1972 – Články
Formánková Věra: Významná práce z teorie překládání	Naše řeč 2, ročník 47/1964 – Posudky a zprávy
Hausenblas Karel: K jednomu špatnému překladu z ruštiny	Naše řeč 2, ročník 34/1950 – Posudky a zprávy
Hausenblas Karel: Trávníčkova Mluvnice spisovné češtiny v ruském překladu	Naše řeč 4, ročník 34/1950 – Posudky a zprávy
Havel Rudolf: K překladům z Puškina	Naše řeč 1, ročník 34/1950 – Posudky a zprávy
Havel Rudolf: Překlady	Naše řeč 2, ročník 34/1950 – Drobnosti
Hoffmannová Jana: K nespisovným prvkům ve dvou českých překladech Šukšiny Červené kaliny	Naše řeč 5, ročník 64/1981 – Články
Hoffmanová Jana, Šimandl Josef: „Euročeština“ v lucemburských překladech dokumentů Evropského parlamentu	Naše řeč 3, ročník 91/2008 – Články
Horálek Karel: O překladatelský sloh jevištní	Naše řeč 3, ročník 43/1960 – Články
Horálek Karel: Pohádka jako překladatelský problém	Naše řeč 4, ročník 43/1960 – Články
Jedlička Alois: Jazyková problematika překladů ze slovenštiny do češtiny	Naše řeč 1, ročník 44/1961 – Články
Jedlička Alois: O překládání ze slovenštiny – tentokrát kriticky	Naše řeč 1, ročník 50/1967 – Posudky a zprávy
Konečná Dana: Ke zkoumání češtiny z hlediska strojového překladu	Naše řeč 3, ročník 43/1960 – Články
Konečná Dana: První pokus se strojovým překladem v Československu	Naše řeč 2, ročník 43/1960 – Posudky a zprávy
Porák Jaroslav, Poráková Stanislava: K problematice překládání ruské publicistické literatury	Naše řeč 5, ročník 46/1963 – Články
Porák Jaroslav: Nad překladem Dalimilovy kroniky	Naše řeč 4, ročník 62/1979 – Posudky a zprávy

Světlá Jindra: K otázce vlivu překladů na současnou češtinu (Na materiálu průvodce Švýcarskem)	Naše řeč 2, ročník 79/1996 – Články
Světlá Jindra: Překládání a čeština	Naše řeč 3, ročník 79/1996 – Posudky a zprávy
Štícha František: Nad překladem románu Franze Werfla Čtyřicet dnů hory Mojžíšovy	Naše řeč 1, ročník 81/1998 – Články
Štícha František: Několik poznámek o jazyce překladové prózy	Naše řeč 4, ročník 74/1991 – Články
Štícha František: Nová monografie o literárním překladu	Naše řeč 3, ročník 71/1988 – Posudky a zprávy
Táborský František: O překládání uměleckém	Naše řeč 3, ročník 1/1917 – Články
Táborský František: O překládání uměleckém	Naše řeč 4, ročník 1/1917 – Články

Zdroj:[9]

Spoluautoři

Hoffmannová Jana, Šimandl Josef: „Euročeština“ v lucemburských překladech dokumentů Evropského parlamentu	Naše řeč 3, ročník 91/2008 – Články
J. Rysová – Z. Votavová: K českému překladu Kairovy „Pedagogiky“	Naše řeč 2, ročník 35/1951 – Posudky a zprávy
Porák Jaroslav, Poráková Stanislava: K problematice překládání ruské publicistické literatury	Naše řeč 5, ročník 46/1963 – Články

Zdroj: [9]

Příloha II. – Časové řazení článků na překladatelská témata

Táborský František: O překládání uměleckém	Naše řeč 3, ročník 1/1917 – Články
Táborský František: O překládání uměleckém	Naše řeč 4, ročník 1/1917 – Články
Vaňorný Otmar: Slovo o překládání	Naše řeč 9, ročník 2/1918 – Články
Inderka Jan: Kterak se překládá ze slovanských jazyků	Naše řeč 2, ročník 3/1919 – Hovorna
Pittich Karel: Jazyk našich překladatelů	Naše řeč 7, ročník 15/1931 – Posudky a zprávy
Dubský Ota: Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«	Naše řeč 3, ročník 17/1933 – Posudky a zprávy
Dubský Ota: Několik slov o posledních českých překladech Cervantesova »Dona Quijota«	Naše řeč 4, ročník 17/1933 – Posudky a zprávy
Žilka František: O nový překlad Nového zákona	Naše řeč 6, ročník 19/1935 – Články
—tt—: Chyby v překladu	Naše řeč 2, ročník 21/1937 – Drobnosti
Daňhelka Jiří: Přechodník budoucí v Žilkově překladu Nového Zákona	Naše řeč 7, ročník 28/1944 – Články
Havel Rudolf: K překladům z Puškina	Naše řeč 1, ročník 34/1950 – Posudky a zprávy
Hausenblas Karel: K jednomu špatnému překladu z ruštiny	Naše řeč 2, ročník 34/1950 – Posudky a zprávy
Havel Rudolf: Překlady	Naše řeč 2, ročník 34/1950 – Drobnosti
Hausenblas Karel: Trávníčkova Mluvnice spisovné češtiny v ruském překladu	Naše řeč 4, ročník 34/1950 – Posudky a zprávy
J. Rysová – Z. Votavová: K českému překladu Kairovy »Pedagogiky«	Naše řeč 2, ročník 35/1951 – Posudky a zprávy
Bělič Jaromír: Český příspěvek k řešení otázek jazyka v literatuře a překladech s hlediska Stalinových prací o jazykovědě	Naše řeč 1, ročník 36/1953 – Posudky a zprávy
Daneš František: Kniha o překládání	Naše řeč 5, ročník 36/1953 – Posudky a zprávy
Štindlová Jitka: Ruské slovo „učastok“ a jeho český překlad	Naše řeč 3, ročník 40/1957 – Drobnosti
Konečná Dana: První pokus se strojovým překladem v Československu	Naše řeč 2, ročník 43/1960 – Posudky a zprávy
Konečná Dana: Ke zkoumání češtiny z hlediska strojového překladu	Naše řeč 3, ročník 43/1960 – Články
Horálek Karel: O překladatelský sloh jevištní	Naše řeč 3, ročník 43/1960 – Články
Horálek Karel: Pohádka jako překladatelský problém	Naše řeč 4, ročník 43/1960 – Články
Jedlička Alois: Jazyková problematika překladů ze slovenštiny do češtiny	Naše řeč 1, ročník 44/1961 – Články
Porák Jaroslav, Poráková Stanislava: K problematice překládání ruské publicistické literatury	Naše řeč 5, ročník 46/1963 – Články
Formánková Věra: Významná práce z teorie překládání	Naše řeč 2, ročník 47/1964 – Posudky a zprávy

Mervart Miroslav: Několik poznámek k překladům ruských knih z oboru chemie a chemické technologie	Naše řeč 1, ročník 49/1966 – Posudky a zprávy
Vaněčková Galina: Kritické poznámky k překladu črty M. Kolcova „Únorový březen“	Naše řeč 2, ročník 49/1966 – Posudky a zprávy
Jedlička Alois: O překládání ze slovenštiny – tentokrát kriticky	Naše řeč 1, ročník 50/1967 – Posudky a zprávy
Formánková Věra: K Erbenovu překladu slovanských pohádek	Naše řeč 2, ročník 55/1972 – Články
Kamiš Adolf: K českému překladu Manifestu komunistické strany z r. 1893	Naše řeč 3, ročník 59/1976 – Články
Brabcová Radoslava: Nad překlady děl M. Laliće	Naše řeč 3, ročník 60/1977 – Posudky a zprávy
Hančilová Miluše: K novým překladům Sebraných spisů V. I. Lenina	Naše řeč 4, ročník 61/1978 – Články
Štěpán Josef: K jazykové stránce, zvláště k ornamentálnosti překladu Vita Caroli	Naše řeč 5, ročník 61/1978 – Články
Rulíková Blažena: Sborník prací z konference o překladu odborného textu	Naše řeč 4, ročník 61/1978 – Posudky a zprávy
Koževniková Květa: Stylová diferenciacie prostředků běžně mluveného jazyka jako problém překladatelský	Naše řeč 3, ročník 62/1979 – Články
Porák Jaroslav: Nad překladem Dalimilovy kroniky	Naše řeč 4, ročník 62/1979 – Posudky a zprávy
Nedvědová Milada a kol.: Obecná čeština v překladu	Naše řeč 2, ročník 64/1981 – Články
Hoffmannová Jana: K nespisovným prvkům ve dvou českých překladech Šukšiny Červené kaliny	Naše řeč 5, ročník 64/1981 – Články
Mareš Petr: O překládání titulu filmového díla	Naše řeč 3, ročník 65/1982 – Články
Utěšený Slavomír: K obrazu běžné mluvy v dnešním uměleckém překladu	Naše řeč 1, ročník 66/1983 – Články
Knappová Miloslava: K překládání osobních jmen	Naše řeč 4, ročník 66/1983 – Články
Petr Jan: Český překlad sovětské práce o sociolingvistice	Naše řeč 1, ročník 67/1984 – Posudky a zprávy
Hrbáček Josef: Srovnání dvou překladů z hlediska využití prostředků koheze textu	Naše řeč 3, ročník 70/1987 – Články
Štícha František: Nová monografie o literárním překladu	Naše řeč 3, ročník 71/1988 – Posudky a zprávy
Štícha František: Několik poznámek o jazyce překladové prózy	Naše řeč 4, ročník 74/1991 – Články
Felix Jiří: Jak překládat souborný název pro české země	Naše řeč 2, ročník 75/1992 – Drobnosti
Králová Jana: K otázce vlivu překladu na vyjadřování textové koheze v českých textech	Naše řeč 4, ročník 77/1994 – Články
Světlá Jindra: K otázce vlivu překladů na současnou češtinu (Na materiálu průvodce Švýcarskem)	Naše řeč 2, ročník 79/1996 – Články
Světlá Jindra: Překládání a čeština	Naše řeč 3, ročník 79/1996 – Posudky a zprávy
Štícha František: Nad překladem románu Franze Werfla Čtyřicet dnů hory Mojžíšovy	Naše řeč 1, ročník 81/1998 – Články
Michálek Emanuel: K vydání gramatiky Václava Jana Rosy v anglickém překladu	Naše řeč 4, ročník 82/1999 – Posudky a zprávy

Širokovská Sabina: Dvojí překlad knihy D. H. Lawrence Milenec Lady Chatterleyové z perspektivy genderu	Naše řeč 1, ročník 87/2004 – Články
Janiš Václav: Jak nesrovnávat překlady	Naše řeč 4, ročník 87/2004 – Články
Jílková Lucie: Svatební list – překlad na půl cesty?	Naše řeč 2, ročník 90/2007 – Drobnosti
Hoffmannová Jana, Šimandl Josef: „Euročeština“ v lucemburských překladech dokumentů Evropského parlamentu	Naše řeč 3, ročník 91/2008 – Články

Zdroj: [9]